

Jó Pajtás

2018. IV. 19.

72. évf., 13. szám

Fotó: Nagy Magdolna

*Kishegyesi sportreménységek:
Szügyi Martina, Bácsi Virág, Cékus Áron*

SZÁZÖTVEN ÉVES A BALLAGÁS
Miért tesznek sót és földet a végzősök tarisznyájába?

SZÉKESFEHÉRVÁRON JÁRTUNK
Szívvél-lélekkel varrt ruhák

TUD-TECH
Tamagocsi újra

SPORT
Ronaldo álomgólja

Kishegyesi sportreménységek és egyéb csodák

Örömkre szolgált viszontlátni a kishegyesi Ady Endre Kísérleti Általános Iskola tanulóit a múlt héten, amikor a Tigrislélek című új kötetünk bemutatása ürügyén bekanyarodtunk hozzájuk. Négy tanóra alatt 11 osztályban fordultunk meg az újvidéki **Forum Könyvkiadó** csapatával, és szöltünk novella-antológiánkról, mely elnyerte a Szép Vajdasági Magyar Könyv címet saját kategóriájában. Azon kívül, hogy tetszetős, a kötet 39 vajdasági magyar író műve által bejárja az elmúlt száz év világát. Természetesen a Jó Pajtásról is szöltünk, hiszen szeretnénk, ha minél több helyre, minél több tanulóhoz eljutna kújságunk.

Az iskola megszépült legutóbbi látogatásunk óta. Cserélték az ablakokat, új felirat került a zöldre festett főutcai bejárat fölé, így megtéveszthetetlen, hogy az Ady Endre iskola felé tartunk. Mint sok másik vajdasági iskolában, megkezdődött a felújítás, ám még mindig nagyon sok munkát kell elvégezni ahhoz, hogy korszerű legyen az épület. A lemaradást maguk a tanulók is tapasztalják, különösen amikor testvériskolai látogatásokat tesznek Magyarországon. Érkezésünkkel egyidejűleg mezőörsi kirándulók jártak az iskolában, akik a Kosztolányi Dezső Cél-társulat cserediákprogramjának köszönhetően Bácsfeketehegyen és Kishegyesen ismerkedtek délvidéki társaikkal, oktatási rendszerünkkel és környezetünkkel. **Hajvert Ákos** iskolaigazgató elújságolta, hogy a Győr közeli település immár a harmadik

határon túli iskola, mellyel sikerült elmélyíteniük a kapcsolatot. Tapasztalata szerint sokat jelent a tanulóknak, ha közvetlenül megtapasztalják, hogyan élnek kortársaik, milyen oktatásban részesülnek, és milyen környezetben növekszenek. A mezőörsiekkel való találkozásunk arra is jó volt, hogy vásároljanak néhány példányt Tigrislélek című

tár **Anikó** magyartanárnak köszönhetően. Közülük hármát a címdalón láthattok. Név szerint (a címdali képen nézd balról jobbra) Szügyi Martinát, Bácsi Virágot és Cékus Áront kaptuk lencsevégre. Valamennyien hatodikosok és kiváló sportolók. Eredményeiket nehéz lenne felsorolni, de elmonjduk, hogy Martina átlövőként kézi-

Alsósokkal...

... és felsősökkel is megismertettük kiadványunkat.
A képen Virág Gábor, a Forum Könyvkiadó igazgatója beszél a Tigrislélekről

kötetünkben, így az már eljutott Nyugat-Magyarország egy szegletébe is.

Ugyanakkor megismerkedtünk néhány kimagasló tehetségű kishegyesei diákkal – Les-

labdázik immár három éve, az eredmények sem maradtak el, atletikával is foglalkozik Zentán, akárcsak Virág. A kézilabdázás mellett Virág mintha az egyéni sportban teljesedett volna ki jobban, amin nem kell csodálkozni, ha tudjuk, hogy naponta másfél órát edz. Gerelyhajításban országos 3., háromszáz méteres futásban országos 5. Áron a topolyai TSC-nél focizik. Hét éve kezdte a labdarúgást, és első háttérként igyekszik minél jobban teljesíteni. Labdarúgásban igazán nagy a konkurencia, ezért Áron is igyekszik ellesni a nagyok „titkait”, akár felvételtől is.

Gratulálunk valamennyiüknek, és további kiváló eredményeket kívánunk.

Nagy Magdolna

Lackfi János

Vaslovag

Bringa alattam,
Vigan haladtam,
De megelőzött egy öreg,
Maga sorát nem várva meg.
Őscsiga-mozgás,
Járgánya rozsdás,
Szódásüveg a szemüveg,
Narancsszíne széldzsekinek.

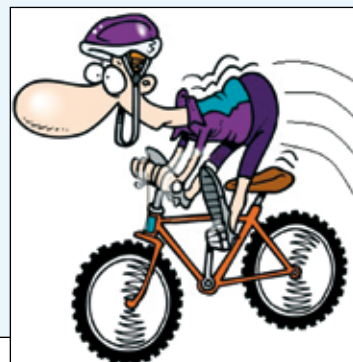
Többször lehangyom,
De rám tapadtan
Utolért, ha jött a piros,
Állán borosta, több napos.
Primán mulattam,
De aztán lassan
Felment a pumpa, jaj, Lajos!
Tőled az agyam záratos!

Hogyha leráztam,
Jött nagy pipásan,
Zörgött a csontja meg a váz,
Fejébe vette: megaláz!
Szuszogva hajtott,
Ő lesz a bajnok
Olimpiát nyer, nem vitás,
Bedarálja, ki nem vigyáz!

Korom felényi,
Erőm a régi,
A versenyt felveszem vele,
Gyorsítottam, mindent bele!
Ponttá ment össze,
Törpült mögöttem,
Ellibbent, mint egy tollpihe,
Hajamba túrt körút szele.

Kis idő múlva
Felhangzik újra
A nyikorgás, a szuszogás.
Itt a hivatlan útítárs.
Mögém poroszkal
Ott a pirosnál,
Rám tört fuldokló kacagás...
Félrehúzódtam: menj, gatyás!

A hazaútban
Lazán gurultam,
Ámde álmomban néhanap
Körüti szél arcomba csap.
Hajtok bár izzadtan,
Levakarhatatlan
Jön velem, zörget csontokat
A rogyant őcskavas-lovag.

Hajvert Ákos neves versmondó, iskolaigazgató a felvételen igazgatóként üdvözölte ugyan a mezőörsi vendégeket, de az épp művelődési vetélkedőre érkező anyaországi csapat nemzeti himnuszunk utolsó verssorait idéztette fel vele. Nem a versmondó tudását ellenőrizték, hanem a sajátjukat, hiszen semmi szín alatt nem szerettek volna felsülni kishegyesi társaik előtt

Sok ember életében nem múlik el nap, hogy ne jelentkezne be az oldalra, megnézni, mi történt az ismerősökkel tegnap óta, vagy milyen újabb képeket töltöttek föl mások... Nagyon kedvelem, hogy az adai matematikatanárnő barátom reggelenként jó reggelt kíván az ismerőseinek, meg mindennap egy időszerű, szép verssel köszönti őket. Szép gesztus ez! Én mindig feltöltöm a Jó Pajtásban megjelent írásaimat, képeimet. S öröm látni, milyen sokan elolvassák, olyanok is, akik külföldön, Magyarországon, Németországban, Ausztriában, vagy a tengerentúlon, Kanadában élnek. Volt, hogy nem csak az ismerőseim fejezték ki tetszésüket! Hát ezért szeretem a Facebookot!

A gyerekek körében is igen közkedvelt e közösségi oldal. Hogy ők hogyan élik meg, milyen előnye vagy hátránya van a virtuális világnak és az elektronikus barátságnak, azt az őbecsei Sever Đurkić iskola magyartanárnőjének, **Zapletán Erikának** a diákjai, a hetedikes **Balázs Ronald** és **Galgó Mihály**, az ötödikes **Stefaniga Viola**, **Vajda Denisz** és **Dániel Klára**, valamint a hatodikos **Mecec Mia** és **Boldizsár Flórián** mondják el.

Ronaldot már harmadikos korában érdekelte a Facebook, de szülei nem engedték, hogy foglalkozzon vele.

– A barátaim már mind fönt voltak a Facebookon – mondja Ronald –, s én sem szerettem volna kilógni a sorból... De jobb, hogy így történt, jobban szeretek én személyesen találkozni, barátkozni a barátaimmal.

Ivett már fönt van a közösségi oldalon, s nagyon szereti nézegetni a képeket.

– Most, hogy voltunk szombaton lakodalomban – meséli –, szüleim föltöltötték a lakodalmi

Virtuális világ és elektronikus barátság

A Facebook és az őbecsei Sever Đurkić iskola tanulói

képeket. Nagyon sokan megnézték, tetszésüket fejezték ki. Legtöbbször az Instagramot használok, hírességek képeit nézegetem, meg az ismerősökét is.

Misi azt kifogásolja, hogy sokan unalmas dolgokat töltenek föl.

– Első osztályos korom óta fönt vagyok e közösségi oldalon – emlékezik vissza –, de nem szeretem a semmitmondó dolgokat. Kit érdekel, hogy valakinek kinyíltak a virágai?! Nekem is az a véleményem, mint Ronaldnak, hogy többet ér személyesen barátkozni, beszélgetni, mint a Facebookon. Nem helyettesíti a személyes beszélgetést. Az viszont tetszik, amikor valaki díjat kap valamilyen versenyen, s azt hírül adják, mint a testvérem a Himnusz szavalóversenyen! Az iskolának is van oldala, s közlik például, hogy mikor indulunk kirándulni.

Viola is fönt van e közösségi oldalon, meg egy szép képet is föltöltött, érdemes megnézni!

– Nemrég óta vagyok fönt, a szüleim megengedték, de fölhívták a figyelmemet, hogy óvatos legyek. Ha valaki nyaralni megy, ne töltsön föl képeket a nyaralásról, mert így megtudják, hogy nincsenek otthon, könnyen betörhetnek a lakásba. Szeretem, mert így a távoli ismerősökkel, a magyarországi, svájci rokonokkal tudok csetelni, a Messengeren levelezni.

Flórián is fönt van a Facebookon, s szép autók képeit osztja meg.

– Nekünk három is van – halljuk Flóriántól –, kettő nekem, egy a szüleimnek. Mivel szeretem a szép autókat, fölmegegyek olyan oldalra, ahol szép autók képei vannak, s szebbnél szebb autós képeket osztok meg. Örülök, ha sokan látják és sokan lájkolják, vagyis kifejezik tetszésüket.

Mia nincs fönt, de a szülei igen.

– Engem nem igazán vonz a Facebook – jelenti ki Mia –, de szeretem néha átnézni, mi minden van fönt. Tetszenek a szép fölvételek, s aki tehetséges a fényképezésben, híressé is válhat ezáltal. Olyasmit is hallottam, hogy vigyázni kell, mert vannak olyan emberek, akik kihasználják a gyanútlan levelezőket...

Denisz szerint jó, ha valaki fönt van a közösségi oldalon, mert barátkozhat, levelezhet.

– Sok ismerőssel megbarátkozhatok így, de ez nem helyettesíti a személyes kapcsolatokat. Levelezni is szoktam. Szeretem én is a szép autókat, s a róluk közölt képeket megosztom én is.

Klára nincs fönt a Facebookon, de otthon néha engedik, hogy belenézzen, főleg ha kisvendég érkezik, akkor meséket néznek, és természetesen játszani is szoktak, elvégre a számítógépen kívül is van élet.

Koncz Erzsébet

Szertornában is kiváló

Márciusban a piroti sportszarnokban rendezték meg a köztársasági szertornaversenyt, melyen általános és középiskolás fiúk és lányok vettek részt. A palicsi Miroslav Antić iskolát **Csupák Alex** képviselte. Az erős mezőnyben 34 alsós tanulóval versenyzett. Alex nyújtón, valamint lólengésben, bakugrásban és gyűrűn is megmérettette magát. Sajnos nem ért el helyezést, de teljesítménye figyelemreméltó. A szertorna ugyanis rendkívül háttérbe szorult iskoláinkban, így a palicsi fiú igyekezete magában is dicséretes.

Miroslav Petrović, Miroslav Antić iskola, Palics

BORÍTÓNK HÁTLAGJÁHOZ

Álomszép gólt ünnepelt a sportszerű közönség

Nemcsak a csodaszép kapubatalálás, hanem az ellentábor tapsa miatt is emlékezetes marad a mai számunk hátlapján szereplő Ronaldo-gól. Talán közületek is sokan figyelemmel követték a húsvéti-tavaszi szünet idején játszott Juventus–Real Madrid (0:3) focimeccset, amikor a neves labdarúgó csodálatosan, ollózva talált a kapuba. Gólját azonnal álomgólnak nevezték el, és állva tapsolta meg a stadion közönsége.

Kétségtől álomszép gól volt, amilyenről a labdarúgók csak ábrándozhatnak, de rögtön hozzá kell tenni, hogy sem az első, sem az egyetlen a labdarúgás történetében, mely ennyire attraktív lett volna. Ennek ellenére mindenképp megérdemli, hogy a hátapon szerepeljen, hiszen elragadtatta a világot. Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a sportszerű gesztust, hogy a sportarénában egy emberként ünnepelt a közönség, még

az ellenfél, a Juventus tábora is. Épp ezért a sporttörténelem egy szép pillanata volt ez a gól. A szurkolók végre megmutatták „emberi” arcukat, azt, hogy nemcsak hajba kapni tudnak, hanem tisztelni is a kiváló emberi teljesítményt, még akkor is, ha az ellenfél részéről érkezik.

ÍRORSZÁGBÓL SZERETETTEL

Sportörület és örült sportok Írországból

Írja: Herédi Károly

Nem kell sokat itt tartózkodnod ahhoz, hogy felismerd, milyen fontos helyet tölt be az írek életében a sport. És nem csak küzdősportokban jók! Ha erre jársz, azonnal feltűnik, milyen sok ragyogóan zöld, gondozott sportpálya van, és hogy mindenféle nyakig sáros gyerekcsoportokat látni. No és természetesen az is árulkodó jel, hogy szinte minden második sarkon felbukkan egy-egy fogadóiroda.

De nem csak sportolni tudnak és szeretnek. A szurkolásnak is megvan a kultúrája. A focidöntő előtt hetekig egész Dublin zászlókkal volt díszítve a kiskertektől kezdve az autókön át egészen a hidakig. Nagykik, apukák és gyerekek is viselték a helyi focicsapat mezét. Ha pedig a lóversenypályára látogatsz, ott is van látnivaló

bőségesen: elegáns és cicomázott kalapok érdekében legeltetheted a szemed!

De lássuk, milyen sportokat is szeretnek Írországból. Először is természetesen ott van az európai foci (soccer), amit ti is játszottok a szünetben meg tornaórán. Itt azonban létezik egy másik változata is, az ír foci (gaelic football), amit szinte sehol máshol nem úznak a világon, és amely nagyon hasonló a futballhoz, csak hogy itt kézzel is lehet labdát érinteni. Kissé olyan számomra, mintha a rögbi szabályait is alkalmaznák a focimeccseken. És ha már a rögbinél vagyunk. Ez a sport az egyik nemzeti büszkeségük, amiben nagyon sikeresek. Fontos megemlíteni még a hurlinget is, amely egy kelta eredetű csapatsport.

A játék célja egy kislabda eljuttatása a fejsze formájú ütők (hurley) segítségével az ellenfél kapujába. A rögbihez hasonlóan itt is megengedett az ütközés, testtel vagy vállal való feltartás. Olykor talán erőszakosnak tűnhet, de nagyon izgalmas és meglehetősen gyors sportról van szó.

És hogy egy különlegességgel zárjak: ha mindez még nem elég, akkor akár seprűre is pattanatsz, ugyanis a Harry Potter-könyvek világából származó kviddicsnek is van egy muglik (vagyis varázstalan emberek) által játszható változata. Ha kipróbálnád magad ebben a játékban, akkor én a magam részéről a Dublin Dragons (Dublini Sárkányok) kviddicsklubot ajánlom.

Kviddics a Harry Potter-filmben...

... és kviddics a való életben

A fölsős díjazottak Budapestre kirándulnak

Költésznapi szavalóverseny az óbecszi Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben

Immár 13. alkalommal szerveztek Óbecsén április 11-e, a magyar költészet napja alkalmából szavalóversenyt. Ezúttal 91 szavaló jelentkezett Óbecséről, Péterrévről és Dreáról. Kizárólag magyar költők versei közül lehetett választani, s élmény volt hallgatni Juhász Mag-

da, Szűcs Imre, Polgár Olga, Zelk Zoltán, Nemes Nagy Ágnes, Weöres Sándor, Kányádi Sándor, Kovács Barbara, Lackfi János, Varró Dániel, Tóth Krisztina, Sajó Sándor, Ágai Ágnes....verseit.

Két helyen folyt a vetélkedő: az egyikben az elsősök, másodikosok, ötödikesek, hatodikosok,

a másikon pedig a hetedikesek, nyolcadikosok versengtek, teljesítményüket zsűri bírálta el. Íme hogyan döntött:

1. osztályosok: 1. Kádas Dávid (Petőfi Sándor iskola), 2. Batori Simon (Petőfi Sándor iskola), 3. Ferenci Orsolya (Sever Đurkić iskola), különdíj: Klima Babett (Petőfi Sándor iskola) és Csonka Barbara (Sever Đurkić iskola).

2. osztályosok: 1. Koncz Villő (Petőfi Sándor iskola), 2. Kisutcai Ivett (Petőfi Sándor iskola), 3. Deák Dominik (Petőfi Sándor iskola), különdíj: Mester Snežana (Petőfi Sándor iskola – Drea), Szabó Vivien (Samu Mihály iskola), Tallós Sarolta (Samu Mihály iskola) és Dóci Anna Lúcia (Sever Đurkić iskola).

3-4. osztályosok: 1. Horváth Kinga (Samu Mihály iskola) és Péter Petra (Petőfi Sándor iskola), 2. Szirbik Zsolt, Sever, Kerepes Livia (Samu Mihály iskola) és Kovács Leona (Petőfi Sándor iskola), 3. Selymes Antal (Sever Đurkić iskola), különdíj: Prošić Katarina (Samu Mihály iskola) és Siles Jessica (Samu Mihály iskola).

5-6. osztályosok: 1. Tallós Martina (Samu Mihály iskola) és Koncz Antóniő (Petőfi Sándor iskola), 2. Deák Evelin (Petőfi Sándor iskola), 3. Sétáló Ákos (Petőfi Sándor iskola), különdíj: Milinkov Jaszmina (Petőfi Sándor iskola) és Gál Noémi (Petőfi Sándor iskola).

7-8. osztályosok: 1. Komáromi Anna Réka (Sever Đurkić iskola), 2. Károlyi Egon (Samu Mihály iskola – Péterréve), 3. Kákonyi Balázs (Petőfi Sándor iskola), különdíj: Halápi Heléna (Petőfi Sándor iskola).

A fiatalabb korcsoportoknál a díjazottak könyvjutalmat kaptak, az idősebb korosztály díjazottjai pedig háromnapos budapesti kiránduláson vehetnek részt a Városligeti Gyermeknapon, amit a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat szervez.

Koncz Erzsébet

A díjazott alsósok és ötödikesek, hatodikosok (Fotó: Koncz Erzsébet)

Tömeges volt a rendezvény, ennyien voltak a hetedikesek és nyolcadikosok (Fotó: Ricz Róbert)

Tehetségek kiváló pontja

A szabadkai Széchenyi István Általános Iskola elnyerte az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet

Akiváló Tehetségpontoknak járó, akkreditációt igazoló tanúsítványt nemrégiben vette át a Széchenyi István Általános Iskola képviselője Budapesten, a IX. Kárpát-medencei Tehetsége Napon. A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács és a Tehetség (Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége) hagyományos éves díjátadó ünnepségén magyarországi és határon túli tehetségsegítő intézmények vehették át a Tehetségpont-akkreditációt igazoló táblát. Ezzel az akkreditációval a szabadkai Széchenyi István Általános Iskola a magyarországi Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségének tagja lett, ez a szervezet pedig már az Európai

Tehetségsegítő Hálózat tagja. Szakértői megfigyelés alapján értékelték az iskola tanárainak a tehetséges tanulók felfedezésére és fejlesztésére irányuló tevékenységét az elmúlt három évben. Kiemelt figyelmet érdemelnek a versenyeken szerzett eredmények, emellett a tanításon kívüli tevékenységek, az iskola pedagógusainak továbbképzése, ugyanis a szakmai felkészültség elengedhetetlen a tehetséges tanulók fejlesztésében és motiválásában egyaránt. Emellett kiemelten fontos a szülők és a helyi szervezetek bekapcsolása az iskolai tevékenységekbe.

A többéves tudományszerűsítő projektumok és számos oktatási intézménnyel való

együttműködés mellett a szabadkai Széchenyi István Általános Iskola Partneriskola a német nyelv oktatásában, továbbá a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar gyakorló iskolájaként és a szerbiai Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium projektjében vállalkozói iskolaként is jelen van – olvasható a többi között az iskola tájékoztatójában.

Ne mobilozzunk, ne figyelmetlenkedjünk a forgalomban!

A szabadkai Đuro Salaj Általános Iskola alsósai interaktív előadáson vettek részt, melyen a Szerbiai Vasutak munkatársai a vasúti közlekedés szabályait ismertették. Sok hasznos információval lettünk gazdagabbak. A vasúti átkelőknél legyünk körültekintőek, figyelmesek, ne mobilozzunk, ne hallgassunk zenét, ne játszunk a sínek közelében... Tartsuk be a közlekedési szabályokat! Vigyázzunk magunkra és másokra!

Stojiljković Andrej, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Élet a szikes pusztán

A magyarországi Kiskunsági Nemzeti Park Élet a szikes pusztán című természetvédelmi rajzpályázatán a szabadkai J. J. Zmaj iskola két negyedikes nagy sikert aratott az alsósok korcsoportjában. **Kujundzsity Tifani** első, **Kávai Renáta** harmadik lett. Renáta eljutott a díjkiosztóra, amit így foglalt össze:

„Az út Bösztörpusztára egy kicsit unalmas volt. Amikor odaértünk, ettünk kenyérlángost (ami nagyon finom volt). Ezután következett a díjkiosztó. Sok mindennel megajándékoztak bennünket, például oklevéllel, foglalkoztató füzetekkel, édességgel stb. Később egy bácsi a madarokról tartott előadást és hozott is madarakat: papagá-

A díjazott Tifani és Renáta az oklevéllel

jokat, kanárikat, galambokat. Lehetett íjászcodni és patkót kovácsolni. Mi sajnos ezután már indultunk haza. Nagyon jól éreztem magam a pusztán.”

Tifani díjazott alkotása

Boldog születésnapot!

Iskolánk, a topolyai Csáki Lajos Általános Iskola 106 éves. Mint minden születésnapot, ezt is meg kellett ünnepelni! Az iskola diákjai énekel, szavalattal, tánccal, színdarabbal köszöntötték az „ünnepeltet”. A helyi óvoda növendékei is felléptek, hiszen nemskára ők is ebben az intézményben folytatják tanulmányaikat. Iskolánk védőszárnyai alól nagyon sok ember kikerült, akik mindig szívesen emlékeznek vissza az itt eltöltött napokra. Az ünnepségen a nyugalmazott dolgozókat is megvendégelték. A közönség soraiban a büszke szülőkön kívül sok topolyai polgár foglalt helyet.

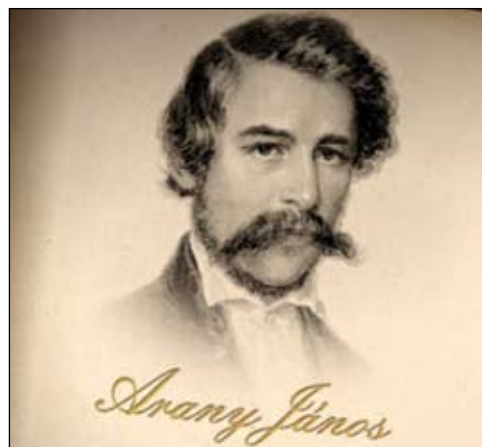
Kopunovity Dániel, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Dorottya rajzsikere

Tavaly év végén hirdett rajzpályázatot a budapesti Arany János Alapítvány, és, kissé megkésve ugyan, de hamarosan megtartják az ünnepélyes eredményhirdetést és díjkiosztást. Az alapítványtól a napokban küldték ki az értesítéseket, miszerint vajdasági díjazottjai is vannak a pályázatnak, melyet az Arany-év jegyében hirdettek meg. Az általános iskolás korosztályt szólították meg, és egy csokornyi Arany-költemény közül választva kellett illusztrációt készíteni.

Az ünnepélyes eredményhirdetést május 30-án, szerdán tartják meg Budapesten, a Magyar Írószövetség székházának dísztermében. Átadják a díjakat és a legjobb pályaművekkel illusztrált Arany János-köteteket.

A pályázat első helyezettje Kovács Veronika hétéves komáromi diáklány (A tudós macskája című költeményt választotta), második helyezett a szabadkai hatodikos **Grubanov Dorottya** (Téli vers), harmadik pedig a 12 éves, nagymegyeri **Raftik Emma** (Híd-avatás). A különdíjasok között találtuk **Kujundzsity Tifani** és **Csonka Dávid** (szabadkai negyedik osztályosok) nevét. A díjazottak névsorából kiderült, hogy az egész Kárpát-medencéből érkeztek alkotások a pályázatra.

Kedvenc állatom

A kutyámat fogom bemutatni. Max a neve és labrador fajta. Szülinapomra kaptam. Kint a természetben él, van neki egy kis háza. Néha be szokott jönni a cipőig, tovább nem mehet. Nagyon szereti a labdáját és a gumicsirkéjét, ami csipog. Leginkább focizni szeret, főleg nyáron. Imádja, ha nyáron megfürdetjük, mert akkor hűti a víz, és amikor megrázza magát, akkor mindig lecsap. Ő mindig válogat. Leginkább a konzervhúst szereti, a szalámit meg a tejét. Ha én valamit eszek, akkor az neki is kell.

Azért szeretem, mert édes, és mindig hallgat rám. Reggelente, ha szomorú vagyok, mindig felvidít.

Gábrity Tímea, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Most bemutatom nektek a kedvenc háziállatomat, Cuki lovat.

Ő egy kisebb istállóban és karámban él. Fekete-fehér színű, kanca (nőstény) csikó. Zabot eszik reggelire, vacsorára szénát, répát, mandarint és persze sok zöld füvet. Rengeteg mindent csinálunk együtt, pl. sétálunk, játszunk, hülyéskedünk, öleljük egymást. Cuki nagyon szeret minket, ahogy mi is őt. Szeretünk együtt lenni, egymás társaságában. Apa és én Cukival az erdőbe megyünk naponta sétálni. Néha rosszkedűdik, de attól eltekintve szeretem.

Nem sok ideje vagyunk együtt, de már összetartozunk.

Kávi Renáta, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Azért írok a kutyámról, mert a házi kedvencem. Kint, az udvari házában él. Erős és gyors. A különlegessége az, hogy sokáig tud két lábon állni, akár egy percig is. A kutyusom neve Foltos. Azért ez a neve, mert fekete, fehér és még egy kis barna szín is van a szőrében. Sokat szoktam játszani vele. Egy kicsit nehéz vele a játék, mivel fél a labdától. Ezért inkább simogatni és sétáltatni lehet, mert nincs beoltva. A kedvenc eledele a Fincsi fajta kutyaeledel. Megfürdetni sem lehet, mert amikor megtisztítjuk, akkor rögtön belefekszik a homokba.

Azért szeretem a kutyámat, mert ügyes.

Kökény Tamás, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Édesapám

(személyleírás)

Édesapám nagyon jó ember. Nagyon sokszor megvédett anyukámtól, amikor rossz voltam.

Mindig nagy zsebes nadrágokat visel, és néha hosszú, néha pedig rövid ujjú pólóban jár. Kabátján is sok zseb van. Sok helyet bejár a munkája miatt. Volt Oroszországban, Magyarországon, most pedig Németországban van. Ez a mindenféle való utazgatás néha jó, néha rossz. Az a jó benne, hogy apukám mindig hoz valamit. A rossz pedig, hogy sokáig nem látom. Kiskoromban, amikor kértem az anyukámtól valamit, ő pedig nem adta, akkor apu titokban mindig megvette másnapra. Apukám mindig melegsívű volt. Általában rövid volt a haja, de voltak időszakok, amikor elfelejtett lenyíratkozni. Soha nem viselt bajuszt, se szakállat. Neki is kellett volna viselnie szemüveget, de ő nem viselt. Amikor kicsi voltam és szép idő volt, ő mindig vezetett valahova. Édesapám neve Imre. Középtermetű és vicces.

Nagyon szeretem, mert ő a legjobb apa a világon.

Valentin Adrianna, 5. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Riport ómamival

Ómi 1939. 10. 24-én született. A hétéves korában történetekre is visszaemlékezik.

– Anyánk otthon hagyott két idősebb testvéremmel, bátyámmal és nénemmel. Azt mondta, majd kijön a pap szentelni a házat. Az asztalra tette a keresztet, a gyufát és a gyertyát. Ha ideér a pap, mondta, gyűjtsuk meg a gyertyát, hogy megszentelje a házat. Pista bátyám és Maca neném elgyújtották az összes gyufát, mire a pap odaért. Engem felültettek az ablakba és bezárták az ajtót. A papnak azt kellett mondanom: „Édesanyám elment dolgozni.” A plébános könyörgött, hogy engedjük be, de nem tettük.

– **Mutasd be a családod!**

– Édesapám: Maráci István, gyári munkás volt. Édesanyám: Maráci Mária, cselédlány volt. Testvéreim: István, Mária, Imre, Rozália.

– **Jó a testvéri viszonyotok?**

– Igen. Szegények voltunk, a család összetartott.

– **Barátaid?**

– Bíró Terka, együtt mentünk mindenhol.

– **Mivel töltöttétek az időt?**

– Tavasszal tereltük a libákat a gyepre, télen csúszkáltunk a jégen, hógolyóztunk.

– **Szerettetek iskolába járni?**

– Igen.

– **A tanárok?**

– Csak tanító nénik, bácsik voltak. Pintyil Matild nagyon jó volt.

Kovács Dominik, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Bezzeg az én időmben

Egyik nap az iskola küszöbét átlépve hazaindultam. Eszembe jutott, hogy kell vásárolnom egy-két füzetet a könyvkereskedésben. Ha már arra jártam, fejembe ötlött, hogy bemegyek a mamámhoz. Valószínűleg a tévét nézi, nem árt egy kis társaság neki, ha csak kis időre is.

– Szia, mama! – köszönök.

– Szia, kislányom! Hogyhogy ilyen korán jössz? – kérdezi.

– Épp erre jártam, gondoltam, benézek még tánc előtt. Igaz, hogy később kezdődik, de nem baj – felelem.

Közben levettem a téli hacukámat, és elfoglaltam a megszokott helyem a jó öreg és meleg villanykályhán.

– Mi történt ma veled az iskolában? – kíváncsiskodik.

Elmeséltem, hogy két srác között volt egy kis összerendezés.

– Ezek a fiúk! Mindig csak a baj van velük! Ez soha nem fog változni. No, nem mintha a lányokkal nem lenne. Elnyerték a büntetésüket! Bent maradni órák után? Segíteni rakodni? – érdeklődik.

– Nem, nem kaptak semmit – válaszolom.

– Így nem fogják megtanulni, hogy mit szabad, és mit nem. Megboldogult Géza – te nem ismered – osztálytársam is belekeveredett egy bunyóba. Nem látta, hogy egy tanár tart felé. Olyan nyaklevest osztott ki neki, hogy aztán nem jut eszébe verekedni. Meg egy osztályfőnöki megrovót is kapott.

– Elfelejtettem megemlíteni, hogy valaki visszaszolgált a tanárnak. Pedig a diák volt szemtelen, és még neki állt feljebb! A tanárnak volt igaza – mondom.

– Bezzeg az én időmben! Meg sem mertünk szólalni. Ha megnyikkanunk, mehattunk felelni. Vagy a pörccdre vágott vonalzóval. Na, az fáj, ahogy hallottam. Szerencsére, nekem nem kellett megtapasztalnom. De bizony akadt olyan is, aki pikkelt rám. Nem csináltam semmit, vagy csak kölcsönadtam egy ceruzát valakinek, nem emlékszem pontosan, lejárattam az osztály előtt – magyarázta.

– Maga! Figyeljen és ne társalogjon az órán. Tessék idejönni az első sorba, mostantól itt fog ülni. Az óra végéig nem ülhet le – harsogta a tanár.

– De tanár úr! Nem beszéltem... – tiltakozott a mamám.

– Nincs „de”! És még meg is hazudtol! Hallottam, amit hallottam. Szégyellje magát! – feleli a tanár.

– Úgy égett az arcom, legszívesebben a föld alá süllyedtem volna. Azután a szüleimnek is megemlítette az esetet – mondta.

– Képzeld, szereztem egy hármast tornából – váltok témát.

– Na, ugyan miért? – érdeklődik.

– Magasugrást osztályoztak. Nem sikerült átugranom az adott magasságot – feleltem búsan.

– Nekem sem ment. Egy nagyon szigorú tanárnőnk volt. Féltem is odamenni hozzá. Végül odaálltam elébe, és megmondtam, hogy hiába próbálkozom, nem tudom átugrani. Írja be az egyest! Ő bepíngálta, és nem kellett tovább ugrálnom.

– Igen, csak én szeretném, hogy ötös legyek mindenből. Most már indulnom kell. Kellemes volt ez a beszélgetés! Szia, majd jövők – búcsúzóul el.

– Szia! – integet vidáman.

Szeretem, ha ilyen történeteket mesélnek a nagyszüleim. Leginkább viccesek szoktak lenni. Ünnepekkor mindig elnosztalgizunk, csak akkor az egész családdal együtt. Nagyon szeretem őket, és azt, hogy van, aki ilyen jó eseményeket regél.

Apró Fruzsina Katalin, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Évszakok

Lipinszki Alekszandar, 6. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Padtársam

Az én padtársam jó barátnőm. Magas, ő a második a tornasorban, Eve-linek hívják.

Haja barna színű, mint a mogoró. Ugyanígy a szeme is. Teste karcsú és sportos. Lába és keze hosszú. Öltözte sportos, de szeret is öltözködni. Orra kicsike, mint az enyém. Haja hosszú, mert növeszteni szokta. Szája közepes nagyságú, és mindig mosolyog. Arca keskeny és szép. Kezei erősek, mert birkózásra jár. Tenyere kicsi és ujjai hosszúak. Nagyon jó tanuló. A dolgait és a szobáját szép rendben szereti tartani. Tanulni nem annyira szeret, de van, amikor igen. Kedves, mert sokat segít a barátainak, ha szükségük van rá. Bátor, és ez a tulajdonság nagyon jó benne. Imád sportolni. Mindenkivel jól bánik. Jóságos, mert ha valamit megkérdezek tőle, akkor elmondja. Segítő-kész, a szüleinek állandóan segít és a házimunkákat is elvégzi. Megbízható, nem olyan, hogy elmondja mások titkait. Kedveli az olvasást. Barátságos, sok barátja van. Jó a humorérzéke, ha szomorú vagyok, felvidít. A kedvenc tárgy-a matek és a torna. Egészségesen étkezik, mert nem akar beteg lenni.

Örülök, hogy ilyen a barátnőm. Remélem, felnőtt korunkban is barátok-zunk és segítünk egymásnak.

Martinaj Lema, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Királyfi voltam

A múltban királyfi voltam. Mátyás király.

Nekem gyémántból volt a palotám. Aranyból voltak a bútoraim. A tíz legjobb szakács az enyém volt. Laboratóriumom volt, ahol a szakácsaim kísérleteztek, hogy nekem a legjobb ételeket készíthessék el. A hadseregem nagy skorpiókból állt. Minden ellenséget le tudtak győzni. Övták a népet.

A népem cserébe szeretett engem, és királlyá választott.

Zsiga Bendzsamin, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Nehéz választás

Nyolcadik osztályos tanuló vagyok. Nehéz választás előtt állunk, nehéz évünk van.

Először is el kell hagynunk a régi osztályunkat, barátainkat 8-10 év után, és keresni egy középiskolát, ami megfelelő a számunkra. Érettségit írni, vá-rakozni stb. Középiskolák terén már nagyon sokat gondolkodtam, ám nem jutottam semmire még. Talán már tudatosulnia kellett volna bennem a jö-vőmnek, azonban ez még nem történt meg. Fogalmam sincs, mi szeretnék lenni. Valószínűleg gimnáziumot fogok választani Szabadkán, de még a köz-gazdasági is egy lehetőség. Anyukám szerint a gimni nehéz lenne számomra, mivel a tanulást, habár megy, nem szeretem. Szerintem inkább szakirányok felé kellene gondolkodnom. Apukám ebbe a témába még nem szólt bele, de szerintem majd még fog segíteni. Két olyan iskola között vacillálok, amelyek közül az egyikbe anyukám, a másikba apukám járt. A közgazdasági iskolával az a fő gondom, hogy kell hozzá sok matek. Ebből ötösöm van, bár néha én sem tudom, hogyan. A gimnáziumok? Belőlük kettő van Szabadkán, és nem tudom, melyik lenne számomra a megfelelőbb. Mindkét gimiben van természeti és társadalmi szak, én az utóbbit választanám, ugyanis szeretem a

**Nemecsek
Ernő
– Bognár
Máté, 6.
osztály, Đuro
Salaj iskola,
Szabadka**

nyelveket. Osztályfőnöki órán már sok iskoláról néztünk videót, de én egyi-ket sem érzem még közel a szívemhez.

Remélem, ezek a dolgok a közeljövőben letisztázódnak a fejemben, és észszerűen fogok majd dönteni.

Farkas Lara, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Felejthetetlen élmény

Egy nyáron nyaralni indultunk. Úti célunk Törökország volt. Repülővel utaztunk.

A repülés zökkenőmentes volt. Mikor odaértünk, a repülőtérről láttuk a gyönyörű szállodákat. Nemsokára elindultunk a hotel felé. A mi szállodánk tetszett a legjobban. Alig vártam, hogy fürödhessenek, de előbb a szobát kellett elfoglalni. Miután kipakoltunk, kezdődött a fürdés. Anya és apa nem akar-tak velünk játszani. Sok idő múlva a szüleinek szomorúan mondták, hogy a medence hamarosan bezár. Lassan kiüszünk, felöltöztünk és mentünk a szobába. Miután mindenki elkészült, indultunk enni. A vacsora nagyon fi-nom volt.

Aztán felmentünk a szobába, lefeküdtünk és aludtunk. Ez a nap egy igen fárasztó nap volt.

Kisimre Zoja, 3. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Felelésem története

Befejeződött a magyaróra, elkezdődött a szünet. Mindenki vidám volt, igaz, néhányan idegesen néztek a füzetükbe vagy könyvükbe. Furcsálltam is a dolgot. Ekkor megszólalt Ádám:

– Ma felelünk történelemből, ugye?

Ijedten néztem rá.

– Igen – válaszolta Tia.

Hát ez meglepett. Néhányan bizonygatták, hogy tanultak, míg a többség a kezébe se vette a könyvet. „Jaj, most mi lesz velem?” – gondoltam, mert én is az utóbbiak közé tartoztam. Nagyon ideges lettem, azzal próbáltam nyug-tatni magam, hogy vannak még rajtam kívül 10-en az osztályban, ugyan miért feleltetne pontosan engem. Remélem, megúszom, és majd holnapra készülök... vagy a jövő hétre. Addig jól begyakorolom és megtanulom az anyagot. De persze nem így lett.

Belépett a tanár.

– Jó napot, gyerekek! – mondta és letette a naplót az asztalra. Felakasztot-ta a kabátját a foga-sra, és beült a tanári asztal mögé.

– Na, mit is beszéltünk meg mára? – kérdezte szórakozottan.

Síri csend volt az osztályban, mikor valaki megszólalt:

– Azt, hogy felelünk! – kiabálta be Hunor.

És ezzel elkezdődött a feleletés. A tanár közbenézett, és első áldozatként kiválasztotta Eriket. Ő 4-esre felelt. Amikor befejezte, ismét görcsbe rándult a gyomrom. Ismét elkezdtem idegeskedni, közben nyugtatgattam is magam, de már kezdett izzadni a kezem is. Próbálkoztam minél természetesebben viselkedni, de akkor a tanár kimondta azt a nevet, amelyiktől a legjobban tartottam:

– Tímea! – hangzott, talán egy kicsit túl kedvesen.

Nem értettem, miért szólított pont engem. Talán nem viselkedtem eléggé természetesen? Vagy túl természetes voltam? Vagy láttam rajtam a félelmet? Átlátott a szerencsétlen, szánalmas tervemen? De hát most már kész, ennyi. Ennek meg kellett történnie, ez az én sorsom. Ha most rosszul is felelek, mégis megpróbálok valamilyen pozitív jegyet szerezni.

– Na, akkor mondd meg nekem... – és kérdezett valamit, én válaszoltam, ahogy csak tudtam, amit csak tudtam. A tenyerem már csurom vizes volt, a nadrágomba töröltem. Végre kész, lefeleltem, ennyi, kettes. Nem valami, de nem is lettem annyira szomorú sem.

A tanár szerencsére megengedte, hogy a következő órán javítsak, úgy-hogy a végén mégis rendben lesz minden.

Kelemen Tímea, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Reggel

(szabadvers-próbálkozás)

Költ

a telefon

Ó, az átkozott

Az iskolába kell

indulni

Ha felöltöztem,

Ha reggelimet

elköltöttem

indulok

Ez az én

reggelem

Ihletem itt megfogyott

Tollamból tintám elfogyott

Kókai Hunor, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Ezt megúsztuk!

Sokan féltek tőle, de valóban oda hullott, ahová tervezték. Nem sokozott szerencsétlenséget a két éve szabadon keringő, majd április 2-án éjjel a légkörünkbe érő és lezuhanó kínai műholdállomás. Több részre robbant szét, részben elégett a légkörbe érve, majd az Atlanti-óceánba zuhant – jelentették a hírügynökségek.

A Tienkung-1 (Mennyei Palota-1) kínai űrállomás nagyrészt elégett az atmoszférában, és darabjai az Atlanti-óceán déli részébe hullottak. Az űrállomás közép-európai idő szerint 2 óra 15 perckor lépett be a Föld légkörébe, és a nyugati hosszúság 40,24, valamint a déli szélesség 27,4 fokánál csapódott az óceánba, Sao Paulóval egy vonalban. A kínai űrkutatási hivatal az űrállomás visszatérése előtt igyekezett megnyugtani mindenkit, hogy nagyon kicsi a valószínűsége egy nagyobb darab földbe csapódásának. Miután tengerbe estek a darabok, így a veszély még kisebb volt.

Kína 2011 szeptemberében bocsátotta fel a 10,4 méter hosszú és mintegy nyolc tonna tömegű Tienkung-1-et, és az űrállomás az évek során hat kapcsolódási manővert hajtott végre a kínai Sencsou űrhajókkal. 2016 óta már a Tienkung-1 utódja is a Föld körül kering. Az új kínai űrlaboratóriumban az ott dolgozó két asztronauta hosszabb időt tölthet, mint a korábbi modellben. Az űrállomások feladata, hogy előkészítsék a tervek szerint 2022-ben elkészülő kínai űrállomás építését és üzemeltetését. Amikor a Nemzetközi Űrállomás (ISS) várhatóan 2024-ben befejezi működését, Kína lesz az egyetlen nemzet, amely állandó állomással rendelkezik a világűrben.

Fotót is sikerült készíteni a légkörbe érő, felizzó űrállomásról, mielőtt az óceánba zuhant volna (fotó: AAP)

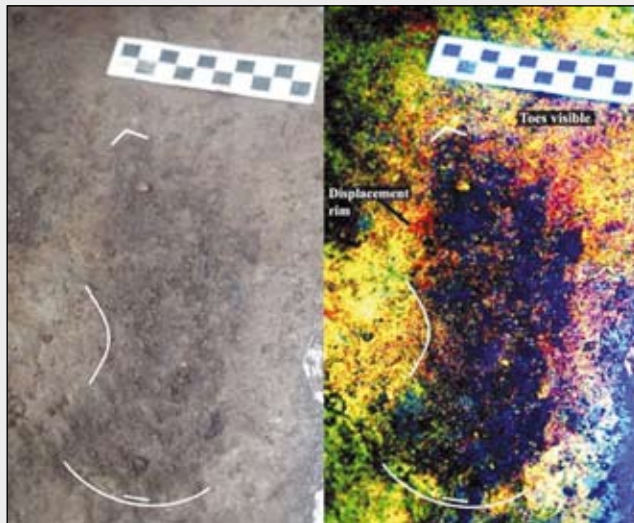
Több ezer fekete lyuk lehet a Tejútrendszer közepében

Az Amerikai Egyesült Államok Columbia Egyetemének csillagászai egy tucat fekete lyukat fedeztek fel a Tejútrendszer középpontjában lévő szupernagy tömegű fekete lyuk, a Sagittarius A* körül. Ez az első, igen fontos lépés a már évtizedekkel ezelőtt felmerült feltételezés igazolása felé, miszerint rengeteg fekete lyuknak kell lennie azon a vidéken. Ezeknek a fekete lyukaknak a részletesebb vizsgálata a világegyetem működésének számtalan vonatkozásába engedhet majd bepillantást.

A Tejútrendszer központi vidéke a Földről, az Atacama-sivatagból nézve (fotó: ESO)

13 000 éves lábnyomokra bukkantak Kanadában

A korábbi kutatások alapján az emberek az utolsó jégkorszak során vándoroltak át Ázsiából Amerikába, és így érkeztek meg a mai Brit Columbia nyugati részére. Ekkoriban a tengerszint jóval alacsonyabb volt, és egy földhíd kötötte össze a két kontinenst. Napjainkban azonban Kanada nyugati partvidékét nehezen megközelíthető, sűrű erdő borítja, ez pedig megnehezíti a régészeti bizonyítékok felkutatását.

A régióban az utolsó jégkorszak végén, nagyjából 11700 évvel ezelőtt 2-3 méterrel volt alacsonyabb a tengerszint, mint manapság. A szakértők az üledékben 29 emberi lábnyomot azonosítottak, melyek közt három eltérő lábméretet tudtak elkülöníteni. A szénizotópos kor meghatározás alapján a leletek mintegy 13 000 évesek. A mérések és digitális fotóelemzések azt is felfedték, hogy a lábnyomok két felnőtől és egy gyermektől származnak. Mindhárom személy mezítláb közlekedett. Az új felfedezés azt az elképzelést igazolja, mely szerint az ősi emberek egy parti útvonalat használtak, hogy átkeljenek Ázsiából Észak-Amerikába az utolsó jégkorszak alatt.

A szakértők bíznak abban, hogy a jövőben még kifinomultabb módszerek segítségével újabb lábnyomokra bukkhatnak a térségben, melyek kirajzolják majd a terület korai településszerkezetét. (ng.hu)

Tamagocsi újra

Az ígéreteknek megfelelően letölthető iOS-es és androidos telefonokra a 90-es évek kedvelt játéka, a tamagocsi. A My Tamagotchi Forever címet kapta a Bandai Namco új köntösbe öltöztetett játéka, amelynek alapja (egy különleges lényről való gondoskodás) azért emlékeztet a 90-es évek közepének oly népszerű játékára, a tamagocsira.

Az okostelefonra elkészített játék persze megújult, korszerűbb, mint népszerű elődje. Ha a telepítés mellett döntünk, ne feledjük, naponta kell majd gondoskodnunk a választott karakterről, fel kell őt nevelnünk, még karriert is választhatunk neki.

A mostani játéknak több különlegessége van. Egyrészt

megjelenik benne a kiterjesztett valóság, másrészt arra is van lehetőség, hogy karakterünk, természetesen a mi segítségünkkel, másokkal is felvegye a kapcsolatot. Az alkalmazásba különböző minijátékokat is elrejtettek.

Mit tudsz a kis aranyosról, a koaláról?

Talán tudod, hogy Ausztráliából származik, de azt talán nem, hogy a koala nem egy medvefajta, hanem a kenguruhoz hasonlóan, erszényes állat. A kölykök születésük után hat hónapig anyjuk erszényében élnek. Az egyetlen ok, ami miatt macinak hívják, az, hogy hasonlít a tedimacira, mely szeretni való és édes. De nemcsak hogy nem medve, ezenkívül nem is ölelni való, ahogy legtöbbször gondolnánk.

Jellemzők

A koalák a medvére emlékeztetnek, ezért általában koalamacinak nevezik őket. Testfelépítésük hasonlít a vombatéhoz, amely legközelebbi rokonuknak tekinthető. Testsúlyuk 5 és 14 kg között váltakozik, magasságuk 60–80 cm. A nőstények évente egy utódot hoznak a világra. Csakúgy, mint a kenguru, a koala is az erszényében hordja kicsinyeit. Ezek a kicsik hat hónapos korukig maradnak anyjuk erszényében. Az újszülött koalák születésükkor csupán két centiméteresek. Vakok és csupaszak, és nincs fülük. A következő hat hónapban kifejlődnek, és addig csupán anyatejjel táplálkoznak. Hat hónapos koruk után elhagyják az erszényt, de anyjuk mellett maradnak, főleg a hátukon csüngve, egészen egyéves korukig.

Élőhelye

A koalák Ausztráliában őshonosak, és sehol máshol nem fordulnak elő természetes környezetben. Nemcsak hogy növényevők, de az

étrendjük majdnem csupán eukaliptuszlevélből áll. Lassú az emésztésük, ezért lassan mozgó állatok. Akár napi 20 órát is alszanak, a fennmaradó időt pedig evéssel és élelemgyűjtéssel töltik. Amikor alszanak, akkor gyűjtenek elég energiát ahhoz, hogy beszerezzék a napi élelmüket. Órákat töltenek el azzal, hogy fáról fára ugráljanak, hogy kiválasszák a legfinomabb eukaliptuszleveleket, vagy megrágcsálják a fa kérget. Soha nem isznak, a kellő folyadékot is az eukaliptuszleveléből nyerik.

Tudtad-e?

A koalák ujjlenyomatai szinte tökéletes másai az emberekének, még elektronmikroszkóp alatt is csekély az eltérés. Evolúciós biológusok úgy gondolják, hogy őseink hasonló stílusban mászhattak a fákon.

A koalák társaságban élnek, és ezen belül nagyon territoriálisak. Megvannak a saját „otthonaik”, ezek főleg fák. A nőstények külön területeken tartózkodnak, és lakóterületeik néha egybeesnek, de harmóniában élnek. A hímek nem tűrik el egymást. A koalák nagyon messzi távolságból is tudnak egymással kommunikálni. A hang, amit kiadnak, sok mindent jelezhet. Helyzetüket, állapotukat, társasági viszonyukat, és sokszor a haragjukat is. A mamák és kicsinyeik sokkal finomabb hangnemen beszélgetnek egymással. Dörmögnek, rőfögnek, nyífognak. Amikor bajban vannak, megrémülnek, és akkor úgy sírnak, mint a kisbabák, ezzel fejezik ki szomorúságukat.

Táplálkozása

A koalák erősen függenek az eukaliptuszfáktól, ezért veszélybe kerülnek minden alkalommal, mikor egy eukaliptuszerdőt kivágnak. Sajnos ezek csaknem 80 százalékát kiirtották, és a fennmaradó területet sem védi az állam. Az erdőirtás, a tüzzel és a betegségekkel karöltve nagy veszélynek teszik ki a koalákat. Ellenségeik, a kutya, rókák támadásai, valamint a közlekedési balesetek is nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy számuk egyre kevesebb. Épp ezért nagyon fontos a koalák védelmét biztosítani, ugyanúgy, mint az eukaliptuszerdők fenntartását. A koala Ausztrália jelképévé vált, nemzeti kincsük lett. Nagyon népszerűek, mégis a kipusztulás fenyegeti őket. Emiatt védelemre szorulnak, különben örökre elbúcsúzhatunk tőlük.

Az alvás bajnokai, azaz a hétalvó állatok

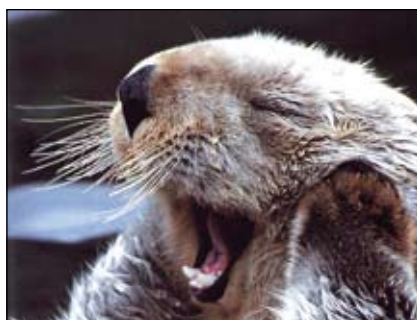
Az egyik leglustább vagy legtöbbet alvó állat kétségtelenül a koala. A nap 24 órából 22-t képes a legnagyobb nyugalommal végigaludni, így ne csodálkozzunk, hogy még az ürítést is álmában végzi el.

Az orrunk előtt alussza át a napot a macska is, egy átlagos egyed 16-18 órát alszik a 24-ből. A lajhárt hagyományosan lusta állatnak tartják, de ez a mítosz nemrégiben megdőlt.

A macska bárhol képes elaludni

Bár úgy néz ki, mintha egész nap aludna, valójában átlagban mindössze 9,6 órát alszik. Az idő nagy részében azonban valóban nem túl aktív, pihenéssel tölti a napjait, és mikor mozog, akkor is olyan, mint a lassított felvétel, így a lusta jelző mégis illik rá. Alszik, mint a mormota – a mondás bizonyára ismerősen hangzik, de a rágcsáló egyáltalán nem alszik extrém sokat, az alvással való beazonosítást azzal érdemelte ki, hogy az év felében téli álmot alszik. Az év másik felében teljesen átlagosnak mondható életet él, nappal vadászik és eszik, éjjel alszik.

A mormota „csak” az év felét alussza át

A hétalvó állatok után tegyünk említést azokról is, amelyek a másik végletet képviselik, vagyis nagyon keveset alszanak. Ebben élen jár a zsiráf, amely a 24-ből mindössze 2 órát tölt alvással naponta, és azt is 5-10 perces szakaszokban. Nem sokkal marad el mögötte az ázsiai elefánt, amely naponta 3 órát durmol, hasonlóan az európai őzhöz. Ezek az állatok rendszerint nem is alszanak túl mélyen.

A koala 24 órából 22-t alszik

A furfangos manócska és a lánykérés

Élt egyszer egy kis manócska, a neve Ananszi. Igencsak agyafúrt egy fickó volt, folyton járt az agya kereké s furcsábbnál furcsább ötletei támadtak.

Egyszer így elhatározta, hogy meggazdagodik. No, de hogyan fogjon hozzá? Dolgozni nem szeretett, hát valami cselet kellett kieszelnie. Nem kellett sokáig törnie a fejét, mert eszébe jutott, hogy él a faluban egy gazdag özvegyasszony, s van annak egy eladósorban lévő lánya, akit az anyja csak ahhoz adja feleségül, aki kitalálja a lány nevét. S ez bizony, eddig még egyetlen kérőnek sem sikerült.

Haditervet eszelt ki a manócska. Ment, fölkereste a szúnyogot.

– Kedves komám – hízelkedett neki –, akarsz-e gazdag lenni?

– Miért ne akarnék? – csillant föl a szúnyog szeme.

– Akkor csak gyere velem! – bízta az Ananszi. Azzal fölkerelkedtek s meg sem álltak az özvegyasszony házáig. Megvárták, míg leszáll az este, akkor aztán besurrantak a házba. Az Ananszi bebújt az özvegyasszony ágya alá, a szúnyog meg röpködni kezdett a lány orra előtt.

– Hess, hess! – csapkodott a lány.

– Micsoda pimasz egy szúnyog ez! – méltatlankodott. No, erre már az anyja is fölérte.

– Mi lelt, Szegrada? – kérdezte nagy álmosan. Erre várt az Ananszi, hogy az özvegyasszony kiejtse a lány nevét. Azzal gyorsan kiosont az ablakon, utána a szúnyoggal. Másnap reggel aztán jó korán útnak indult, s bekopogott a lányos háznál.

– Nyissatok ajtót, azért jöttem, hogy megkérjem a szépséges Szegrada kezét! – kiáltotta be.

– Nahát – álmélkodott a lány –, valaki a nevemen szólított – s azzal anya és lánya kíváncsian az ablakhoz futottak, hogy szemügyre vegyék az okos kérőt. De jaj, mit láttak! Egy aprócska kis embert, akinek ráadásul még nem kettő, hanem hat lába volt. Legsívesebben a föld alá süllyedtek volna, de amit egyszer megmondtak, azon már nem lehetett változtatni. Nagy ímmel-ámmal beeresztették hát a pöttömnyi legényt.

– Állom a szavamat, tiéd a lány – mondta az özvegyasszony –, még ma megülhetjük a lakodalmat.

– Nem olyan sürgős – legyintett a manó –, ma csak a hozományért jöttem volna. Vigyük át az én házamba, aztán holnap megtarthatjuk az esküvőt.

No, ezt éppen a lány se bánta, legalább egy nappal kevesebbet kell az Ananszi házában töltenie. Fölpakolták hát az ékszereket meg a drága ruhákat és mindent átcipeltek a manóhoz. Az Ananszi pedig megígérte, hogy másnap virradatkor megy a menyasszonyért is.

Ki gondolta volna, hogy hajnalra már bottal üthetik a vőlegény nyomát?

Maga a szúnyog sem hitt ekkora furfangban. Hoppon is maradt szegény, mert az Ananszi eltűnt kincsestül, mindenestül. De hiába várta a lány és a vendégsereg is, túljárt az már árkon-bokron. A lány aztán hamar elfelejtette a csalo manót, a szúnyog azóta is méltatlankodva röpdös, és aki csak az útjába kerül, annak a fülébe

– Ki mer zavarni? – szólalt meg egy sisetgő hang. Az Ananszi pedig szép sorjában elmondta, hogy mi szél hozta ide.

– Öreg vagyok én már, soha nem hagyom el a házamat – kérette magát a tűz.

– Az legyen a legkevesebb – tüsténkedett a manó. – Majd én talpra állítalak, és a házamhoz kísérlek. Hosszas alkudozás után aztán a tűz ráállt a dologra.

Illusztráció: Bicskei Anikó

zűmmögi a panaszát. Az Ananszi meg a hegy túloldalán telepedett meg, a hozományt pénzre tette, azon pedig vásárolt egy szép házat. Ekkor elhatározta, hogy komolyan megnősül. A menyasszonyt már kiszemelte magának. Mivel az Ananszi jó táncos hírében állott, meg aztán gazdag is volt az istenadta, hát a legszebb manó lányt kérte feleségül. Pompás lagzit csaptak. A legjobb zenészeket hívták, volt ott minden finomság, étel, italroskadásig. Csak úgy tódult a nagy vendégsereg.

– Azt hiszem, senkit sem felejtettünk el meghívni – sóhajtott Takuma, a menyasszony.

– A legelőkelőbb vendég azonban hiányozni fog – tette hozzá sejtelmesen.

– No, és ki lenne az? – kíváncsiskodott a manó.

– Tűznek hívják – árulta el végre Takuma. Az Ananszinak se kellett több, azonnal fölkerelkedett és szaladt a patakpartra, az odvas fához, hogy személyesen kikísérje a házába az előkelő uraságot. Mert ki hallott még olyat, hogy pont a leghíresebb vendég hiányozzon az esküvőről! Amint a megadott helyre ért, vékony füstcsík árulta el a tűz rejtékhelyét. Az Ananszi illedelmesen bekopogott.

– Szórd fel a házadhoz vezető utat száraz ágakkal meg falevéllal – parancsolta a tűz –, hogy jó puhán járhaszak, aztán vess be ide az odúba egy marék száraz fűvet! Futott az Ananszi serényen, hogy mindent a tűz kedve szerint tegyen. A legszárazabb ágakkal és falevéllal szépen kirakta az utat, egészen az esküvői asztalig. Aztán amikor bevonult az felkészített menyasszony, a zenészek rázendítettek, a vendégek pedig mind helyet foglaltak, az Ananszi visszaszaladt a fához, bedobott egy marék száraz fűvet és bekiáltott:

– Már csak rád várnak, kedves komám!

– Jövök már – zizzentette a tűz, s abban a pillanatban piros lángnyelvek csaptak ki az odúból és szélsébesen végigterültek az úton. Nyomában óriási füstfelhő gomolygott. A tűz már elérte a lakodalmas házat is, és egy szempillantás alatt porig égette. A vendégek fejvesztve menekültek, szaladt mindenki, ki merre látott. Ott állt az Ananszi meg Takuma egy marék hamu mellett, mert csak annyi maradt a szép házból.

Így vesztette el a nagyravágyó manó a furfanggal szerzett gazdagságát. Könnyen szerzett kincs könnyen elenyészik. (nepmese.hu)

George Orwell: Állatfarm

Tündérmese (Részletek, nyolcadikosoknak)

Hétparancsolat:

- 1 / Aki két lábon jár, az ellenség.
- 2 / Aki négy lábon jár vagy szárnyai vannak, az barát.
- 3 / Állat nem visel ruhát.
- 4 / Állat nem alszik ágyban.
- 5 / Állat nem iszik alkoholt.
- 6 / Állat nem öl meg más állatot.
- 7 / Minden állat egyenlő.

(...)

Az írás- és olvasástanfolyamok azonban nagy sikert arattak. Össze a tanya majd minden állata bizonyos fokig írástudóvá vált. Ami a disznókat illeti, ők már tökéletesen tudtak írni-olvasni. Olvasni a kutyák is elég jól megtanultak, de nem érdekelte őket más olvasnivaló, csak a Hétparancsolat. Malvin, a kecske, valamivel jobban olvasott, mint a kutyák, esténként néha fel is olvasott a többieknek a szemétdombon talált újságpapírfoszálányokból. Benjámin éppúgy tudott olvasni, mint akármelyik disznó, de sohasem használta a tudományát. Kijelentette, hogy amennyire ő tudja, semmi sincs, amit érdemes volna elolvasni. Rózsai megtanulta az egész ábécét, de nem tudta a betűket összeolvasni. Bandi nem tudott túljutni a D betűn. Hatalmas patájával kirajzolta a porba az A, B, C, D betűket, aztán csak állt, hátracsapott fülekkel, és bámulta őket. Néha megrázta az üstökét, és minden erejét összeszedve próbált visszaemlékezni, hogy mi következik utánuk, de ez sohasem sikerült neki.

(...)

A tanya többi állata közül egyik sem jutott tovább az A betűnél. Az is kiderült, hogy a butább állatok, például a tyúkok, kacsák és juhok, képtelenek megtanulni a Hétparancsolatot. Hógolyó sok fejtörés után kijelentette, hogy a Hétparancsolat lényegét gyakorlatilag egyetlen sarkigazságba lehet sűríteni: „Négy láb jó, két láb rossz!” Azt mondta, ez magában foglalja az Állatizmus elvének lényegét. Aki ezt a maga teljességében felfogja, az mentes marad minden emberi befolyástól. A madarak eleinte tiltakoztak, mivel úgy érezték, hogy nekik is két lábuk

van, de Hógolyó bebizonyította nekik, hogy tévednek. – A madár szárnya, elvtársaim, mozgásszerv, nem pedig manipulációs eszköz – jelentette ki. – Ezért hát lábnak kell tekinteni. Az Ember megkülönböztető jegye a kéz, az az eszköz, amellyel igazságait végrehajtja. A madarak nem értették Hógolyó magasaróptú kifejezéseit, de elfogadták a magyarázatot, és valamennyi egyszerűbb állat nekiveselkedett betéve megtanulni az új sarkigazságot. A pajta hátsó falára a Hétparancsolat fölé, még nagyobb fehér betűkkel felírták, hogy NÉGY LAB JÓ, KÉT LAB ROSSZ! Mikor már kívülről tudták, a juhok nagyon megszerették ezt a sarkigazságot, és a réten heverészve gyakran elkezdtek kórusban bégetni: „Négy láb jó, két láb rossz! Négy láb jó, két láb rossz!” órákig bégették, soha nem untak rá.

(...)

Éppen érett a korai alma, a gyümölcsös pázsitja teli volt hullott gyümölcscsel. Az állatok természetesnek tartották, hogy egyenlően osztozhatnak rajta, egy szép napon azonban rendelkezést adtak ki, hogy a gyümölcsöt össze kell szedni, és be kell hordani a szerszámokkamrába a disznók számára. Egyes állatok morogtak emiatt, de hasztalan. Ebben a kérdésben valamennyi disznó egyetértett, még Hógolyó és Napóleon is. Kiküldték Süvit, hogy lássa el a többieket a szükséges magyarázattal. – Elvtársak! – kiáltotta Süvi. – Remélem, nem képzelték, hogy mi, disznók, ezt önzésből csináljuk, vagy előjogokat akarunk biztosítani magunknak? Sokan kö-

zülünk egyenesen utálják a tejet meg az almát. Én sem szeretem. Egyedüli célunk az, hogy megóvjuk egészségünket. A tej és az alma (ezt bizonyítja a Tudomány, elvtársak) olyan anyagokat tartalmaznak, amelyek nélkülözhetetlenek a disznók egészséges táplálkozásához. Mi, disznók, szellemi munkások vagyunk. Ennek a tanyának az egész vezetése és szervezése a mi vállunkon nyugszik. Éjjel-nappal a ti jóléteken öröködünk. A ti kedvetekért isszuk a tejet és esszük meg az almát. Tudjátok, mi történe, ha mi, disznók, elhanyagolnánk kötelességünket? Visszajönne Jones! Igen, visszajönne Jones! Biztos vagyok benne, elvtársak – kiáltotta Süvi, szinte könnyöregve, ide-oda ugrálva és a farkát tekergetve –, biztos vagyok benne, hogy nincs köztetek senki, aki Jones visszatérését kívánná! Mármint ha egyáltalán volt valami, amiben az állatok tökéletesen biztosak voltak, akkor az az volt, hogy nem kívánják vissza Jonest. Amikor ebben a megvilágításban mutatták meg nekik a dolgot, nem volt több mondanivalójuk. Túl-ságosan is nyilvánvaló lett, mennyire fontos a disznók egészségének megóvása. Így aztán minden további vita nélkül beleegyeztek abba, hogy a tej és a hullott alma (és az érett alma java része is) kizárólag a disznókat illesse.

Fordította: Sziójártó László

Négy láb jó, két láb rossz

George Orwell Állatfarm című könyve, bár alcímén keresztül álcázza magát, egyáltalán nem nevezhető tündérmesének. És, ezt már bizonyára te is sejtet, nem is egy állatbarátoknak szóló mese. A történet szerint egy farm állatai fellázadnak, és elüldözik a tanya tulajdonosát, majd létrehozzák a kezdetben még tökéletesnek tűnő állattársadalmat az állatizmus eszméje nyomán, amely az egyen-

lőség (és a hétparancsolaton) alapul. A dolgok akkor kezdenek elromlani, amikor kiderül, hogy nem minden állat egyenlő, hiszen az egyébként rafinált disznókat megrontja a hatalom, majd szépen lassan emberi módon kezdenek el létezni és gondolkodni. Így jön létre az eredeti hétparancsolatból a mára már szállóigévé vált mottó: Minden állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többinél.

Orwell a ma már nem létező Szovjetunióról mintázta a történetet, de akármelyik elnyomó, diktatórikus rendszerre illik a leírása. Az Állatfarm segíthet megérteni a hatalom gépezetének működését, teszi ezt olyan formában, hogy közben azért tudunk néhol nevetni is, egészen addig, ameddig párhuzamokat nem fedezünk fel a mi valóságunk és a regény világa között.

Herédi Károly

Százötven éves a ballagás

Miért tesznek sót és földet a végzősök tarisznyájába?

Az első ballagást Selmezbányán tartották az 1870-es években – az erdészeti és bányászati akadémia végzősei a Ballag már a vén diák... című dallal búcsúztak az iskolától. A 19. századi „flashmob” annyira jól sikerült, hogy hamarosan más iskolák is átvették – igaz, az 1920-as években a ballagó diákok többsége

már az Elmegyek, elmegyek... kezdetű népdalt énekelte. Kezdetben csak az egyetemisták ballagtak, a végzős középiskolások csak később vették át ezt a szokást, majd az általános iskolások is.

A ballagási tarisznya fontos jelkép, de miért éppen pogácsát, földet, pénzürmét és sót

raknak bele? A pogácsa a mindennapi betevőt jelképezi, földet azért raknak bele, hogy bárhol gyökeret tudjatok eresztetni, pénzürmét pedig azért, hogy soha ne kelljen szűkölködni. Só azért kerül a tarisznyába, hogy az életetek soha ne legyen szürke, íztelen.

Sok-sok évre elraktározzuk a ballagási tarisznyát

Mi kerüljön a ballagási meghívóra?

Nem tudjátok, milyen szöveget írjatok a ballagási meghívóra? Összegyűjtöttük a legnépszerűbb ballagási idézeteket.

Tedd, amit úgy érzel, tenned kell, / Arra menj, amerre a szíved terel, / Hisz időd oly kevés, / Légy hát a magad ura, míg élsz. *Axl Rose*

Rosszakaróim, jóbarátok, / Temérdek angyal és svihák, / Szép, szőke, barna, csúnya lányok, / Sakkpartnerek, konyhásmamák, / Tavaszi leves, térszta, mák, / Rongy testem innen elmegyen, / Közös sorunknak vége hát! / Hiány ül majd a lelkemen. *Varró Dániel*

Ámulni még, ameddig lehet, / amíg a szíved jó ütemre dobban, / megőrizni a táguló szemet, / mellyel csodálkoztál gyermekkorodban. *Áprily Lajos*

Kezddjete el élni, hogy legyen mit mesélni / Majd az unokáknak, mikor körbeállnak / Mikor körbeállnak, az ágyadon ugrálnak / Hogy legyen mit mesélni, kezdjete el élni. *Anna and the Barbies*

A világ megismerése érdekes, hasznos, gyönyörködtető, félelmes vagy tanulságos; önmagunk megismerése a legnagyobb utazás, a legfélelmesebb felfedezés, a legtanulságosabb találkozás. *Márai Sándor*

Rövid az élet, / Egy perc, egy pillanat. / Apró homokszem, / De mégse céltalan, / Hisz felkap a szél, / Ha a magasba vágysz, / Bármit megtehetsz, / Egy édenkert ölel át! *Anti Fitness Club*

Útjaink százfélé válnak, / De szívünk egy célért dobog, / Nekivágunk a küzdelmes máknak, / És épít karunk egy szebb holnapot... *Arany János*

Holnappal ne törődj, messze ne álmodozz, / Légy víg, légy te okos, míg lehet, élj és örülj. *Berzsenyi Dániel*

Ne csüggedj, / hisz ifjú vagy, / S minden elérhető, / Ha van benned / bátorság, / Remény, s szeretni / erő... *Goethe*

Úgy élj a jelenben, hogy / megbánás nélkül / gondolhass a múltra. *Ady Endre*

Régi harcok, régi kopott könyvek / Derű, mosoly, néha fájó könnyek / Múlik minden, suhannak az évek / Búcsút intünk, fájó diákévek. *Hemingway*

Lehet, hogy gyenge még a hangunk / Lehet, hogy léptünk még bizonytalan, / De indulunk, a szépet, jót akarjuk, / Érezzük, hogy hitünknek szárnya van. *Juhász Gyula*

Bár zord a harc, / megéri a világ / Ha az ember / az marad, ami volt; / Nemes, küzdő, szabadlelkű diák. *Ady Endre*

Mennyi szín és furcsaság / és élet mindez és mennyi / emlék és mennyi remény. *Karinthy*

Töröld le könnyedet / Kisírt szemedben mosoly / legyen és derű, / Minden nap kezdődik valami / valami nagyszerű / valami gyönyörű. *Nagy László*

Félteve őrzött álmunk mindig visz tovább, / Megtart, mint egy hálót, ringat, hogyha fáj. / Néha majd az úton zsákutcába érsz, / De közben annyi újat átélsz és remélsz. *Hooligans*

Előre, föl, miénk az élet, / A széles földnek kerekén / Szemünkben csillog az ígéret / És bennünk ring a jó remény! *Tóth Árpád*

Az élet olyan, mint a rajzolás: néha gyorsan és határozottan kell cselekednünk, a dolgokat erélyesen kézbe vennünk, és arról gondos-

kodnunk, hogy a nagy vonalak villámgyorsan előttünk álljanak. Semmiféle lagymatagságnak, kételkedésnek itt nincs helye, a kéz nem remeghet, a szem nem pisloghat ide-oda, hanem egyedül csak arra irányulhat a tekintet, ami előttünk van. *Vincent Van Gogh*

Pajtásaim! értetek a bú; / Elhagyni, fiúk, titket, / Ez fáj nekem, ez szomorít el, / Ez ver kebelembe sebet... / De nem! mi vigadtunk minden időben, / Így hát szomorú a búcsu se legyen. *Petőfi*

Elbocsátalak téged is, mint mindenkit: felelős vagy minden emberért, aki veled él, s el kell számolnod minden fillérrel, amit magadra költesz, minden örömmel, amit magadba zártál, és minden boldog pillanattal, amit magadnak tartottál meg. Most eredj és élj, mert a világ a tied! *Hamvas Béla*

Egyszer véget ér a lázas ifjúság, / Egyszer elmúlnak a színes éjszakák, / Egyszer véget ér az álom, egyszer véget ér a nyár, / Ami elmúlt, soha nem jön vissza már. *Máté Péter*

Ami fél, azt el ne fogadd, / Egészet akarj, és egészet adj! *Ady Endre*

Nézz vissza most egy percre, nézz az útra / Nézd meg, mit tett, mit alkotott a munka, / Nézz vissza... aztán ismét csak előre, / S indulj tovább az alkotó jövőbe. *Kiss Jenő*

Nem tudom (...), nem azért vannak-e kivilágítva a csillagok, hogy egy napon mindenki megtalálhassa a magát. *Antoine de Saint-Exupéry*

Senkinek sem kötelessége, hogy nagy ember legyen, már az is nagyon szép, ha valaki ember tud lenni. *Albert Camus*

Nádpálca, nyúlláb, palatábla

Milyen volt az egykori iskola?

Díáknak lenni felemás érzés. Egyrészt szuper dolog a társakkal együtt lenni, másrészt „bosszantó”, hogy az iskolában tanárok is vannak, akik időnként számonkérnek. Nem volt ez másként régen sem. Nézzük meg, milyen volt elemi iskolás diáknak lenni a 17–18. században!

Az iskolában

Akkoriban hajnali ötkor keltek a gyerekek, és hatkor kezdődött a tanítás az egészen kicsi, 6–10 éves gyerekek számára is. Persze nem járt minden gyerek iskolába, csak azok, akiket az otthoni munkából nélkülözni tudtak, és hideg időben a család cipőt tudott adni rájuk. A tanév faluhelyen novemberből ápriliséig tartott, akkor szünetelt ugyanis a mezőgazdasági munka. Nem mindenütt kezdtek azonban ősszel a tanítást, volt, ahol a március volt az iskolakezdés ideje. Március 12-én tartották a Gergely-járást, amikor a nagyobb iskolások sorra járták a házakat, és új társakat toboroztak az iskolába. Na meg persze adományokat gyűjtöttek a tanítóik és maguk számára. A tanítás délelőtt, délután folyt, néha egy-egy szünettel.

A felszerelés

Táskát sem nagyon lóbáltak a diákok, mert nem volt mit belepakolni, ugyanis a családok többségének nem volt könyve. Az elemi iskolásoknak még ABC-s könyvre sem telt, egyforma olvasókönyvek sem voltak. Kiki olyan könyvet vitt magával, amilyen éppen a háznál a mestergerendán volt, többnyire különféle kisebb-nagyobb imakönyveket, és abból olvasott mindenki egyenként. Például Illyés Gyula írja (a 20. század elején!), hogy *„könyvet persze nem kaptam, de hogy mégis járjak valamivel, anyám egy gépalkatrész árjegyzéket nyomott a kezembe. Ezt tartottam magam előtt, míg a többiek fennhangon sillabizálták a betűket.”*

A táskába, ami többnyire egy tarisznya volt, inkább némi elemőzsia került: egy szem alma, hagyma meg egy karéj kenyér. Hideg időben sült krumpli a zsebbe, hogy melegítse a gyerek kezét. A felszerelés része volt a méhviasszal bevont tábla, a tábla törlesztére való szivacs vagy nyúlláb, illetve a gyűrűfa héjából vagy tölgyfagubacsból főzött tinta is.

Az elemi iskolákban általában egyetlen helyiség volt, ahová bezsúfolták a falu összes gyerekét: fiúkat, lányokat egyaránt. Nemegyszer két-háromszáz gyerek ült egy-egy ilyen sötét teremben. A kisebbeknek nem is jutott hely a padokban, ők a földön ülve tanultak. Míg az egyik csoport a zsoltárokat fújta, a másik az egyszerűet darálta, a harmadik pedig versben kántálta az ország földrajzát. A kicsik pedig a betűvetést gyakorolták.

A tanító le-föl járkált, kezében suhogott a mogoró- vagy nádpálca, ami a kor elmaradhatatlan oktatási eszköze volt. A fegyelmezés módja pedig a tenyeres, körmös, fenekes, a sarokba térdeltetés (néha kukoricára), a számpárad, a szégyenszék. Ha megkérdezték a nagyszületeket,

Palatábla és füzet libatollal

dédszületeket, biztosan el fogják mesélni, hogy ezek a módszerek még az ötvenes-hatvanas években is a tanítás szerves részét képezték.

Az iskola egyetlen osztálytermét télen hetente csak kétszer tudták felfűteni úgy, hogy minden gyerek reggelente a hóra alá csapva hozott egy-egy tűzifát. Igazából nem fáztak a kölykök, mert ha kétszázan ültek egy teremben, a leheletükkel, testmelegükkel úgyis felfűtötték a termet. Melegebb időben annyira, hogy csurgott róluk a veríték, és éktelenül büdös volt a kicsi ablakokkal ellátott iskola.

A tanítás

A tanulás normális, bevett módja a magolás, biflázás volt. Nem volt cél, hogy a gyerek megértse azt, amit tanul. A lényeg az volt, hogy amikor számonkérik tőle, vissza tudja mondani. Így aztán szinte minden tananyagot versbe szedtek, dallamot írtak hozzá, és a tanítás abból állt, hogy ezt begyakoroltatták a gyerekekkel, akik aztán kórusban üvöltötték az egyszerűet. Általában olyan hangosan, hogy a falu végén is jól lehetett hallani, hogy folyik a tanítás.

Az elemi iskolákban az volt a cél, hogy a gyerekek valamennyire megtanuljanak írni-olvasni, számolni, ismerjék a katekézist (kérdés-felelet formájába összegyűjtött hittantételek). A parasztember tessék-lássék, illetőleg elküldte a gyerekét az iskolába, de különösen nem becsülte a tanítást. Tessedik Sámuel így írt erről: *„Akármilyen ügyű legyen a paraszt, gondolkodik mégis: Az én gyerekeim olly dolgokat tanul az iskolában, melyeket néki tudni nem szükséges, és amelyeket ma vagy holnap, ha az iskolából kiállt, azon kívül is el kell néki feleltetni.”*

Nem volt hiány tanulókból

Fiúosztály 1902-ben

K-pop: debütálások és újdonságok

A dél-koreai popzenei hullám, a K-pop, lassan, de biztosan elárasztja az egész világot. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a nemrég lezajlott KCA, illetve a Kids Choice Awards díjátadó kedvenc globális zenei sztárt megjelölő kategóriájában a koreai Bangtan Boys, azaz a BTS diadalmaskodott, maga mögött hagyva egybeként Taylor Swiftet, a The Vampset és az egyre népszerűbb Zara Larssont. A BTS ráadásul az idei iHeartRadio Music Awards rendezvényen is díjat nyert a legjobb, illetve legnagyobb rajongótábor kategóriában. A BTS és más K-pop együttesek világsikerén felbuzdulva újabb együttesek vagy épp szólóelőadók kezdik zenei pályájukat a globális népszerűség reményében. Az alábbiakban néhány újdonságra hívjuk fel a figyelmet.

Szóló minialbumot adott ki

Jung Il-hoon rapper nem számít újoncnak a koreai zene színterén. A héttagú BtoB, azaz Born to Beat nevű formáció tagjaként szerzett hírnevet. A BtoB a Cube Entertainment menedzsmentje alatt 2012-ben debütált, első stúdióalbumukat pedig Complete címen 2015. júniusának utolsó napjaiban adták ki. Az együttes 2016 decemberében, a 24/7 című első japán lemezükkel jelentkezték, tavaly októberben pedig megjelent második stúdióalbumuk, a Brother Act. A BtoB időközben nagy népszerűségre tett szert, akárcsak a tagjai, köztük Jung Il-hoon, aki elérkezettnek látta az időt, hogy szólóban is megmutatkozzon. Ehhez lehetőséget is kapott, így március 8-án megjelent első szóló minialbuma Big Wave címmel. A minialbum öt dalt tartalmaz, egyik a She's Gone, amelyhez a rajongók legnagyobb öröme videoklip is készült.

Az első minialbum

A Marmello öttagú lánycsapat tavaly májusban debütált a RollingCulture One gondozásában. A Puppet című debütáló zeneszámuk is ekkor jelent meg, videoklip kíséretében. Októberben szintén egy újdonsággal, a Can't Stop című dallal jelentkeztek, amelyhez szintén készült videoklip. A lányok idén március 9-én adták ki első minialbumukat, Wake Me Up címmel. A minialbum öt dalt tartalmaz, a címadó dal mellett a Pocket Doll, a Moonlight és a Thank U című zeneszámokat, valamint az utóbbi akusztikus verzióját. A Marmello a pop és a rock irányzatokat célozza meg, a tagjai is zenészek, Hyuna énekel, Youna gitározik, Doeun basszusgitáron játszik, Daeun billentyűs hangszereken, Gaeun pedig dobokon.

Középlemezzel debütáltak

A JYP Entertainment szórakoztatóipari vállalat és Mnet tévéállomás tavaly októberben valóságshow-t indított Stray Kids címmel, amelynek tétje az együttesalapítás, együttes tagjává válás volt. A valóságshow-ban fiúk vettek részt, Bang Chan, Kim Woojin, Lee Know, Changbin, Hyunjin, Han, Felix, Seungmin és I.N. A műsor decemberig tartott, tíz részt foglalt magába, mindegyik egy órás volt, kivéve az utolsót, a döntőt, amely másfél órás. A negyedik részben Lee Know, a nyolcadikban Felix esett ki, de végül mindketten visszatértek, így mind a kilencen maradhattak és megalapíthatták a Stray Kids nevű együttest. A fiúk még tavaly előhozakodtak a Hellevator című dallal, amely végül is az idén januárban megjelent, debütálás előtti középlemezükön, a Mixtape-en kapott helyet. A hivatalos debütálásra március utolsó hetében került sor, az I Am Not című középlemezzel, amely, akárcsak a Mixtape, hét dalt tartalmaz. Egyébként Bang Chan, Changbin és Han az immár a Stray Kids alegyütteseként is említett 3RACHA-nak is tagja.

Új zenei projektumot indított

A Green Day 2016-ban adta ki legutóbbi albumát Revolution Radio címmel, amellyel sokat turnéztak az elmúlt időszakban, így most kisebb szünetet tartanak. Ilyenkor az együttestagok nem feltétlenül pihennek, hanem más zenei projektumok mellett kapcsolódnak ki. Az együttes énekese és gitárosa, Billie Joe Armstrong is így tesz. Egy újabb projektumot indított The Longshots néven, nemrég pedig nyilvánosságra hozott egy új dalt is Love is for Losers címmel. Billie Joe valójában számos más formációkban is megfordul időnként. Érdekes, hogy összeállt a Rancid gitárosával Tim Armstronggal is, és megalakítottak egy ún. szuperformációt, a nyilvánvaló The Armstrongs néven. Egyébként a Green Day egyik leghíresebb albuma, a 2004-ben megjelent American Idiot alapján nagy sikerű musical valósult meg 2009-ben. A Broadway-en is bemutatták, tavalyelőtt pedig kiderült, hogy a musical nyomán film is készül. Úgy tudni, az együttes tagjai ezen is dolgoznak.

Megjelent az új lemez

Nemrég arról írtunk, hogy hamarosan érkezik a Thirty Seconds to Mars várva várt, ötödik nagylemeze, amelyről korábban két dalt mutatott be a Jared Leto, Shannon Leto és Tomo Miličević alkotó formáció: még tavaly augusztusban a Walk on Water, idén pedig a Dangerous Nightot. Az új album végül America címmel e hónap hatodikán jelent meg. Az együttes tagjai egy interjúban a lemez címét feszegették, elmondásuk szerint az ún. amerikai álom témáját járják körbe a dalokkal és ezért lett az album címe nemes egyszerűséggel: America. Akik eddig hallgatták őket, számíthatnak hangzásbeli újdonságokra is. Az együttes poposabb vizekre evezett és a torzított gitárszólók helyett is inkább az elektronika dominál. Jared Leto szerint így próbálnak lépést tartani a mai zenei trendekkel, a minimalista korról és hangzással, ami egy pörgősebb zenekar számára, mint amilyenek ők is, nagyon izgalmas terepet nyújt a kísérletezésre, hogy átlépjék a saját határaikat.

Meglepték a magyar közönséget

Nemrég Budapesten koncertezett a világhírű Metallica. A rajongók már órákkal a kezdés előtt sorba álltak, mert senki sem akart lemaradni a nagy metal show-ról. Az együttes hálás volt a közönségnek, nem csupán fergeteges koncertet adott, még ennél is többet. A Metallica korábban Csehországban és Ausztriában is játszott, ahol helyi zenekarok dalait is előadták, így némileg várható volt, hogy valamire készülnek Magyarországon is. A koncert felénél James Hetfield, a Metallica frontembere átadta a színpadot Kirk Hammett gitárosnak és Robert Trujillo basszusgitárosnak, akik a közönség legnagyobb meglepetésére belekezdtek a Tankcsapda A legjobb méreg című dalába. A dalt Trujillo énekelte is, méghozzá magyarul, a rajongók pedig gyorsan magukhoz tértek és vele együtt énekeltek. A Tankcsapda tagjai nagyon meghatódtak. Fejes Tamás, az együttes dobosa azt mondta, hogy akkor is nagy lett volna az öröme, ha például egy Omega vagy egy Pokolgép zeneszámot játszik a Metallica, de külön megtisztelésnek vették, hogy pont egy Tankcsapda-dalt választottak. Lukács Laci, a Tankcsapda frontembere, akinek a szerzeményéről van szó, olyannyira meghatódott, hogy szinte teljesen szó nélkül maradt.

Elhalasztották a bemutatót

Habár a Terminátor ötödik része, a Terminator: Genisys nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mégis kap még egy esélyt, tehát készülöben a következő rész. A készítőik úgy tervezték, hogy a bemutató jövő év júliusában lesz, de ezt máris elhalasztották novemberre. Úgy tudni, hogy az új rész jócskán visszatér majd a gyökerekhez: a film producere a kultikus második részt rendező James Cameron lesz, a rendező pedig Tim Miller, aki debütáló rendezését tavalyelőtt valósította a Deadpoolal és nagy elismerésre tett szert. A régi Terminátor-filmek rajongói számára nagy öröm, hogy Sarah Connor szerepében visszatér Linda Hamilton, aki 1991 óta először fog újra együtt szerepelni Arnold Schwarzeneggerrel.

Jelige: „Viki”

Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadikos lány vagyok. Nemrégiben szakítottam a fiúmmal, akit most is nagyon szeretek, s aki sokkal idősebb nálam. Azért nem lehetünk tovább együtt, mert a szüleim megtudták. Nagyon, de nagyon szeretem! Tudom, hogy nem normális ennyire szeretni. De én nagyon szeretem. Mit tegyek? Hogyan felejtsem el, ha szívem szerint visszamennék hozzá? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Viki! Először is, jó lenne, ha letisztáznád magadban, hogy amit érzel, nagyon is rendben van. Valójában az életkorodnak és tapasztalatodnak nem megfelelő a helyzet, amibe belecsöppentél, a felnőttek jóvoltából. A helyzeted a „nem normális”. Amikor a felnőtteket emlegetem, nem a szüleidre gondolok, mert ők teljesen úgy viselkednek, ahogyan a szülőknek viselkedniük kell, olyan szülőknek, akik féltik, és meg akarják óvni gyermeküket. A gondot a náladnál sokkal idősebb fiú jelenti, akit már nem nevezhetünk „fiúnak” hanem érett férfinak. Neki a törvény előtt is felelnie kellene azért, hogy egy kiskorúval szerelmi viszonyt kezdett. Te még kiskorú vagy, ő pedig felnőtt, meglett ember, akinek teljesen mások az elvárásai az élettől, az emberektől, mint egy tininek, bármilyen felnőttnek is gondolja magát az ebben a pillanatban. Neki már dolgoznia kell, családot alapítani, te pedig még csak most indultál el a felnőtté válás útján, és egészen más a dolgod, más fejlődési „feladataid” vannak, akárcsak a veled egykorúaknak általában. Pl. nálad nem fejeződött még be a testi fejlődés, a szerveid (főleg a nemi és szaporodási szervek) beérése, tested még egy ideig fejlődik és érik továbbra is. Fejlődési feladataid vannak a társas fejlődésben is, mert most tanulgasd meg, hogyan kell ismerkedni, megismerni a másik embert, barátkozni, a felnőttek világában mozogni; az érzelmi fejlődés is feladatokat állít a serdülők elé, és most tanulgasd, milyen a szerelmi kapcsolat, és hogyan kell a különböző élethelyzetekben érezni és viselkedni; most ismerkedsz valójában az ellenkező nemmel, és most ébredt fel a kíváncsiságod a testi szerelem iránt is. Ezek mellett még be kell fejezned

az általános iskolát, továbbtanulásra kell gondolnod, pályát kell választanod, meg kell találnod a helyedet a munka világában is. És csak ezek után jön a családalapítás és a többi. Hogy mit tegyél? Foglald le magadat az iskolai teendőiddel, a barátkozással, a beszélgetésekkel, a veled egykorúak társaságával. Ha pedig a nyugtalanság erőt vesz rajtad, mozogjál, tornázzál, táncoljál, fussál... A szüleiddel beszélj meg, hogy a nyáron részt vehess valamilyik nyári táborban, amely érdekfeszítő és anyagi lehetőségeiteknek megfelelő. Igazán sok minden történik, mind nálunk itthon, mind Magyarországon, ahol ökológiai, néprajzi, kézimunka-, kézműves-, rajzoló- és festő-, nevező-, néptánc- és népdal-, történelmi, játék-, informatikai, matematika-, nyelvi stb. tábor várja az érdeklődőket. Ezekben nemcsak hasznosan töltöd az idődet, hanem új dolgokat tanulhatsz, új barátokra, új szerelmekre is lehetsz. Koncentrálj a záróvizsgára, a ballagásra, a középiskola kiválasztására, a társaidtól való búcsúzásra, mert ez az, ami itt és most megoldásra vár.

Jelige: „A három tulipán”

Kedves Bizi!

Mi, három hatodikos lányok vagyunk. Mindhármunknak 3 évvel idősebb fiúk tetszenek. Jóban vagyunk velük, de nem tudjuk, mit tehetnénk, hogy a fiúk belénk szeressenek! Bárhogy igyekeztünk, eddig mindig más lányoknak udvaroltak. Már el is beszélgettünk velük hosszabban ezekről a dolgokról. De semmi! Lehetséges, hogy azért nem érdeklődnek irántunk, mert nem fejlődünk úgy ki? Mi már kamaszokban vagyunk, néha szemezzünk velük, és ők is velünk. Lehetséges, hogy tetszünk nekik, de nem mernek randira hívni bennünket? Kérünk, segíts nekünk, mert kétségbe vagyunk esve!

Válasz:

Kedves Lányok! Ha hiszitek, ha nem, nálatok és veletek minden rendben van, minden jó úton halad! A gond abban van, hogy egy kicsit türelmetlenebbek vagytok. Siettetnétek azokat a dolgokat, amelyeknek megvan a saját ideje és tempója. Nem tehetek mást, mint hogy továbbra is úgy viselkedjétek a fiúkkal, mint eddig. Valójában már mind a két oldalról megtörténtek az első lépések: jeleztétek egymásnak, hogy az érdeklődés megvan, hogy felfigyeltetek egymásra. Mivel ti is, és a fiúk is serdülőkorban vagytok, lesz elegendő időtök mindenre. Ha türelmesen kivárjátok a dolgokat, kiderül, hogy a fiúknak ti kellettetek, vagy az idősebbek lányok. Ne búsuljatok sokáig akkor sem, ha hármatok közül valamelyiketeknek nem jön be ezeknél a fiúknál. Kicsi a valószínűsége annak, hogy mind a hármatoknak a kívánsága és óhaja teljesüljön. De ha egyiknek sem sikerül, az sem gond, mert gyakoroltátok az ismerkedést, a flörtölést, azt, hogy hogyan kell kommunikálni a fiúkkal. Ez a tapasztalt jól jön majd a jövőben, amikor idősebbek és még szerelmesebbek lesztek. Addig is barátkozzatok, barátkozzatok, barátkozzatok!

Jelige: „Olaf”

Kedves Bizi!

Negyedikes vagyok és rendszeresen olvasom a rovatot és az egész Jó Pajtást. Ismerek egy nagyon kedves és szép lányt, aki az osztálytársnőm. Barna a haja, gyönyörű kék szeme van, és nálam csak egy kicsivel magasabb. Szeretnék vele járni, de sajnos úgy tűnik, hogy mint fiút észre sem vesz. Van azonban, hogy csak néz, bármerre is megyek. A legjobb barátom szerint szerelmes belém, de én ezt nem hiszem el. A többiek is azt mondják, hogy szeret. Csakhogy az az igazság, hogy sokak szerint nagyon szégyenlős, félős és nem meri megmondani, hogy szeret vagy nem szeret! Mit tegyek? Segíts, mert nem tudok mit kezdeni magammal!

Válasz:

Nagyon megörültem a leveledet olvasva, hogy ilyen hűséges olvasója vagy a rovatnak és a Jó Pajtásnak. Annak viszont nem örülök, hogy ennyire belegabalyodtál az első szerelembe, és emiatt ilyen rosszul érzed magadat a bőrbődben. A bizonytalanság egy nagyon kellemetlen állapot, amely félelemmel, szorongással, idegességgel jár. Úgy vélem, hogy te magad is ugyanolyan, szorongó, félős személy vagy, mint a gyönyörű kék szemű osztálytársnőd, hisz ha bátrabb lennél, már rég megkérdezted volna tőle, hogy hogyan érez irántad, és elmondtad volna neki, hogy te hogyan érzed magadat, amikor meglátod. Mindezt azért lett volna jó megtenni, hogy megszűnjön a bizonytalanság, és tudjad, mi következik, hogy tudjad, hogyan tovább. Mivel olyanok vagytok, amilyenek vagytok, türelmesnek kell lenned! A lánnyal és önmagaddal is! Sokszor sokkal hatásosabb, ha cselekszel, és nem csak kidumálsz dolgokat. Ne mondd, hanem mutasd meg neki, hogy tetszik: legyél minél gyakrabban a közelében, mosolyogjál rá, köszönjél neki, kérdezzél tőle, beszéljessél vele, legyél vele figyelmes stb. Mindez könnyű, mert osztálytársak vagytok, és számos alkalmatok van az együttlétre: szünetekben, tanítás előtt és után, szakkörökön, közös szülinapokon, osztály-diszkók alkalmával. Minél többet barátkozzatok egymással, ismerjétek meg egymást, beszélgetsetek arról, hogy mit szerettek, mit nem szerettek, mi az, ami érdekelt benneteket. És a barátkozás közben letisztul az is, hogy mit éreztek egymás iránt.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Fogadd el a jó kritikát

Időről időre mindnyájunkat érhet kritika, melyet nehezünkre esik elfogadni és feldolgozni. Van azonban rá mód, hogy a véleménynyilvánítás hallatán ne kerüljünk padlóra. Előfordulhat, hogy ismerőseink vagy akár teljesen idegen emberek kritikával illetik viselkedésünket. A minket érő bírálat lehet teljesen jogtalan, de megeshet, hogy valami olyanra világít rá, amit mi magunk is jogosnak érzünk. Akármelyikről is legyen szó, egyik sem esik jól, és mindegyik fáj. Általában tudjuk, hogy nem vagyunk tökéletesek, és előfordulhat, hogy hibázunk, de az idő nagy részében szeretnénk elhinni magunkról, hogy hibátlanok vagyunk. Pedig nem vagyunk azok, és ezt néha a környezetünk sem hagyja szó nélkül. Senki sem szereti a kritikát, de életünk során időnként előfordulhat, hogy kiemelik a hibáinkat. A bírálat hallatán az első pillanatban elfelejtjük, hogy ez tulajdonképpen teret enged az önfejlesztésnek és hibáink kijavításának. A kritika tehát valójában egy jó dolog, ha tudjuk, hogyan fogadjuk és dolgozzuk azt fel. Ez egyáltalán nem könnyű feladat, de a következő tippek segíthetnek.

Ne reagálj azonnal!

A kritika hallatán valószínűleg rögtön szabadkozásba és tagadásba fogsz, hogy fenntartsd a pozitív énképedet. Nem esik jól, ha valaki olyat mond rólad, amit te magad nem vettél észre vagy nem tartottál hibának. Ilyenkor nehéz elfogadni a másik nézőpontját, hiszen az negatív képet fest rólad. Ahelyett, hogy rögtön visszavágnál

a másíknak vagy mentegetőzésbe kezdenél, állj meg egy pillanatra, és reagálj pozitívan.

Gondold át, amikor megnyugodtál!

Kritikával illeték viselkedésed, nem fogadtad jól, de most már megnyugodtál kicsit. Itt az ideje átgondolnod, mit is mondott a másik, és az egész pontosan milyen viselkedési formákra, esetleges hibákra vonatkozott. Elgondolkozhat az, mit csinálhattál volna másképp, illetve, hogy hogyan kerülheted el a hasonló bakikat a jövőben.

Valóban úgy volt, ahogy azt a másik mondja?

Természetesen nem kell készpénznek venni minden téged érő kritikát. Mielőtt mélyen magadba szállnál, dönts el, hogy mennyire igaz rád az, amire felhívta a figyelmet a másik személy! Ilyenkor igyekezz a háttérbe szorítani a fel-felbukkanó negatív

érzéseidet, és objektíven, elfogulatlanul gondold át az adott helyzetet.

Foglalkozz a fejlődéseddel!

Végül, de nem utolsósorban, ne felejtse el, hogy a kritika tulajdonképpen az előnyödre is válhat. Ha kellőképpen foglalkozol vele, és elegendő időt szakítasz az átgondolására és kiértékelésére, akár be is építheted a személyiségedbe. Kritika által a környezeted a személyes fejlődésedet hivatott elősegíteni. Ha megfelelően fogadod a bírálatot, sikeresen elkerülheted a későbbi hibák előfordulásának esélyét. Ezzel is teljesebbé válhatsz, és kidolgozottabb képet kapsz önmagadról. Érdemes tehát pozitívan fogadni a minket érő kritikát, hiszen számos előnyünk származhat belőle. Hajlamosak vagyunk ilyen esetben megharagudni a környezetünkre, hiszen a személyiségünket támadták. Érdemes azonban figyelembe venni a másik bátorságát is, hiszen nem kis merszet igényel egy szerettünket segítségképpen kritikával illetni.

TESZT

Hiszel-e a természetfeletti dolgokban?

Vegyél papírt és ceruzát a kezédbé, és írd fel a válaszaid betűjeleit!

1. Ébren vagy, amikor csörög a vekkered?

- a) Csak akkor nyomom le, ha már rég csörög.
- b) Néha igen, máskor nem.
- c) Mindig.

2. Gyakran van déja vu-d (francia eredetű, ejtsd: dézsá vű, jelentése: „már látott” „mintha átéltem volna”)?

- a) Soha nincs.
- b) Nem sokszor.
- c) Igen.

3. Hiszel a jóskártyában?

- a) Nem.
- b) Nem, de néha játszom vele.
- c) Igen.

4. Be tudod fejezni a barátnőd mondanivalóját?

- a) Nem.
- b) Néha.
- c) Igen.

5. Hogyan hozol döntéseket?

- a) Sokáig mérlegelek.
- b) A szívemre hallgatok.
- c) A megérzéseim alapján

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz:

Nem hiszel a természetfeletti dolgokban. Haggyatkozz többször a belső hangokra!

Ha legtöbb a b válasz:

Jó úton haladsz. Hallgass a megérzéseidre, így jó döntéseket tudsz majd hozni.

Ha legtöbb a c válasz:

Van hatodik érzéked. Olyat is megérzel, amit mások nem. Ne titkold ezt a képességedet, még sokat segíthet.

Miért nem tudunk teli hassal aludni?

Éjszaka testünknek és lelkünknek is pihenésre van szüksége: agyunk és többi szervünk is arra használja ezt az időt, hogy regenerálódjon. Ám ha lefekvés előtt megtömjük a hasunkat, akkor pihenés helyett emésztőszerveink az emésztéssel lesznek elfoglalva, ez pedig akár az elalvást is megakadályozhatja.

Természetesen vannak, akik tele hassal is pillanatok alatt álomba tudnak merülni – ez azonban nem jelenti azt, hogy alvásuk valóban nyugodt és pihentető lesz. Lehet, hogy mi magunk észre sem vesszük, de az esti bevacsorázás után alvásunk nem lesz mély és pihentető, szervezetünk csak felületesen tudja kipihenni magát. Ennek pedig az lesz a következménye, hogy reggel nyüzöttan ébredünk, napközben pedig nehezebben tudunk majd feladatunkra koncentrálni.

Legjobb, ha vacsoránkat legalább 2-3 órával a lefekvés előtt elfogyasztjuk, így lesz ideje szervezetünknek rendesen megemészteni az ételt, és alvás közben nem kell már ezzel bajlódni. Az sem mindegy azonban, hogy miből mennyit eszünk. A nehéz és zsíros ételek – például a különféle húsok –, a tésztás vagy túl fűszeres ételek – mind megnehezíthetik az elalvást.

Fontos, hogy a vacsora megfelelő arányban tartalmazzon fehérjét és szénhidrátot. Ilyen lehet például egy csésze zabkása egy banánnal, vagy korpás keksz egy pohár tejjel.

Aludnia minden emberi szervezetnek kell. Az alvás fontos a testnek, az agynak, az immunrendszernek, a sejteknek, nem utolsósorban pedig a léleknek. Álmodni is kell, feldolgozni az aznap hallottakat és felkészülni a holnap kihívásaira. (házipatika.com)

A természetes szépségre is oda kell figyelni!

A mai világban nagy társadalmi nyomással kell szembenéznünk a kamaszoknak, hiszen a média tele van tökéletesnek tűnő arcokkal, és ez csak hozzáadódik a felnőtté válás terheihöz. De ne hagyd, hogy aláássa az önbi-zalmad! Sok módja van annak, hogy kihangsúlyozd a természetes szépséged, ebben segítünk most neked.

Bőrápolási tanácsok

Hány éves korban kell elkezdenie egy tininek a bőrápolást? A bőrápolásnak igazán a kamaszkort megelőző időszakban kell elkezdődnie, tíz-tizenéves korban. Gözerővel termelődnek a hormonok, és megjelennek a pattanások. Ahogy egyre idősödsz, a bőrápolásnak is változnia kell, ha a bőröd is változik. Fordíts különös figyelmet arra, hogy milyen termékeket használj! Fiatal korban használhatsz egy könnyű hidratálót. Válassz olyan terméket, amelyet érzékeny bőrre fejlesztettek ki, és amely nem zárja el a pórusaidat. Egy erősebb hidratáló valószínűleg nem használ, hanem épp az ellenkező hatást fejt ki, és pattanásokat okoz. Próbáld meg egy enyhe hidratálókrém használni naponta egyszer, lefekvés előtt! Bármilyen, ami ennél több, valószínűleg túlzás. A vegyes bőrűeknek lehet, hogy pattanáskezelőre is szükségük lesz. Ahelyett, hogy a teljes arcodra kennéd a krémet, használj csak a szárazabb részeket, és kerülj a T vonalat. Az akné az első számú bőrápolási probléma a tiniknél. Tartsd tisztán az arcodat és a hajadat, mosd meg a kezedet gyakran, és tartsd távol az arcodtól. Manapság sok termék van a piacon az akné megelőzésére és kezelésére, és sokkal hatékonyabbak, mint évekkel ezelőtt.

Sminkelés kamaszoknak

A legtöbb kamaszlány tizenhárom–tizenöt éves kora körül kezd el laza sminket viselni, ahogy egyre inkább érdekli őket a kinézetük. Tinédzserként olyan sminkre van szükség, amely természetes benyomást kelt, és kihangsúlyozza a vonásaidat. Ne vidd túlzásba, mert furcsán fogsz kinézni. Néhány egyszerű termékkel a legjobb formádat hozhatod ki magadból, és nagyszerűen festesz majd. Az iskolában különösen ügyelj a kevés sminkre. Ha buliba készülsz, lehet, hogy egy kicsit több sminket teszel fel. Dobd fel egy kis csillogással. Figyelj oda rá, hogy jól eloszlassz az ujjaiddal vagy kozmetikai ecsettel. Ellenőrizd, hogy mit alkottál!

Alapozó

A tinik számára az alapozó nem szükséges. Eltömrítheti a pórusaidat, és a természetes hatástól is megfoszt. Hagyd ki az alapozót, és használj csak korrektort a szépséghibáid elrejtésére. Vigyél fel egy kevés púdert az egész arcodra, hogy kiegyenlítsd a bőrtónusodat, megakadályozd a zsírosodást, és utána korrigálj.

Szeplők

Ne próbáld meg elrejtetni a szeplőidet. Lehet, hogy nem értekeled, de hozzád tartoznak. Ha napsütésnek vannak kitéve, a szeplők sötétebbek lesznek, tehát „ellenőrzés” alatt tarthatod őket, ha kerülöd a napot, vagy fényvédőt használj. Ahogy idősebb leszel, eltűnnek majd, és nem jelentenek túl nagy problémát.

Szem

Lehet, hogy nem izgat túlságosan a szemhéjpúder, míg nem leszel kicsit idősebb. Amikor elkezdesz ilyet viselni, mindenképp ügyelj rá, hogy világos legyen. A földszínek (barna,

szürke) nagyon jó kiegészítői a kék, sötét- és világosbarna szemszíneknek. Kezdsnek a barna szempillaspirál a legjobb a barna vagy szőke hajú lányoknak. A fekete valószínűleg túl erős, különösen napközben. A legjobb, ha a szempillaspirált a lehető legkisebb mennyiségben kened fel, így elkerülheted a nem kívánt foltokat. Ha szemkihúzózt használsz, a ceruza sokkal természetesebben néz ki, mint a folyékony tus. Tanuld meg biztos kézzel felvinni az egyenes vonalak érdekében, és töröld le egy papírzsebkendővel, ha már nem mérs sehova.

Ajkak

Ha szép ajkakat szeretnél, a szájfény megteszi. Ha valamilyen zínint is szeretnél adni neki, mondjuk egy esti sminkhez, próbáld ki egy erősebb színű rúzsot. Mindig legyen kéznél ajkír, ha kicserepesedik a szád!

Általános tanácsok

Minden sminkre igaz, hogy az elosztatás a lényeg. Ellenőrizd le a sminkedet a napfényben, ha lehetséges, és ne félj letörölni, ha bármit túlzásnak érzel. Soha ne fekjüdj le sminkben! Használj sminkeltávolítót, illatmentes babatörő kendőt vagy sima vizet, hogy lemosd. Ha bármikor bőrirritáció lenne, azonnal hagyd abba a használatot addig, míg meg nem tudod, mi a gond.

Egyre fényesebb napsütés, emelkedő hőmérséklet, zöldbe boruló erdők, parkok... Minden adott, hogy megmozgassuk izmainkat. A tavasz a legjobb időszak arra, hogy felélesszük testünket a szürke hétköznapiak után. Tíz népszerű sportot ajánlunk neked, melyekkel levezetheted megnövekvő energiaszinted, és engedheted, hogy tested bőségesen termelje az endorfinokat.

Röplabda

Bár sokan a téli időszakban sem tudnak elszakadni a népszerű labdasporttól, mégis akkor a legizgalmasabb, ha a szabadban játszhatjuk. Szerencsére csak egy labdára és játékosokra van szükség. Amennyiben nincs röplabdahálózatok, feszítsetek ki egy kötelet, és terítsetek rá valamit, ami elválasztóként szolgálhat a játszma folyamán.

Lovaglás

A lovaglás igen népszerű sport, és nagyon egészséges is egyben. Mindenképpen kérned kell magad mellé oktatót, ha még nem lovagoltál. Ez egyáltalán nem szégyen, hiszen ők sem nyeregben születtek, nekik is megtanította valaki az alapokat. Ami pedig a legjobb az egészben, hogy a kellemes időtöltés mellett számos izmod formálódik egyszerre.

Futás

A legegyszerűbb és talán legnépszerűbb sport a világon. Nincs szükség másra, mint egy jó sportcipőre és egy kis zenére, ami inspirál a mozgásra. Nem kell egyből hosszú, eget rengető kilométereket lefutnod, elég egy kis kocogás kutyasétáltatás közben. A rövidebb távok lefutása is segít a boldogsághormon termelésében, és ez az a sport, amely az egész testedet megreformálja.

Biciklizés

Manapság ritka, hogy valaki ne rendelkezne a kétkerekű járművel. Pattanj fel rá, amikor csak teheted, hiszen ez az egyik legjobb kardioedzés a földkerekségen. Tekerj el a boltba, az iskolába vagy a barátaidhoz. Hidd el, ez igazán kellemes módja a szabadtéri edzésnek.

Népszerű sportok a tavaszi napokra

Görkorcsolya

Biztos neked is ott porosodik a görkorcsolyád a szekrény mélyén, de ha mégsem, szerezz be egyet! Ha megvetted, csak felhúzod a lábadra, és már indulhatsz is. Egyedül vagy barátokkal, nem számít, hiszen a hatása garantáltan nem marad el. A belső combizmod, a feneked és a vádliid is alaposan átalakul a rendszeres használata mellett.

Gokart

Száguldáskedvelők, figyelem! Vezetni vágyóknak kihagyhatatlan a gokart a tavaszi programok közül. Egy szabad hétvégén hívd össze pár barátodat, és próbáljátok ki ezt a sportágat is, garantáltan kellemes szórakozásban lesz részetek.

Tollaslabda

Tökéletes sport kellemes délutánokra és estére, a családdal vagy néhány barátossal. A felszerelés könnyen beszerezhető, és még hálóra sincs feltétlenül szükségetek, jóformán bárhol és bármikor üzhettek. Bár az ereszcatornákkal érdemes vigyázni, a tollas egy igazán élvezetes időtöltés a szabad levegőn.

Úszás

A jó időjárás megérkezével nem fenyeget többé a megfázás veszélye. Légy te is az első között, amikor megnyitják a szabadtéri fürdőket! Így amellet, hogy viselheted csinos fürdőruhát, az úszással rengeteg izmodat formálhatod, erősítheted.

Golf

Nem túl népszerű sportág, azonban a golf egy remek lehetőség – a többi között – a türelem és a koncentrációképesség javítására. Ha időd engedi, szedd össze néhány barátodat és próbáljátok ki.

Tenisz

Bár az elv nagyjából hasonló a tollaslabdáéhoz, nem szabad elsiklanunk afölött, hogy ezt a legjobb nem otthon, hanem a célra kijelölt pályán játszani. Vidd el magaddal a barátodat vagy a legjobb barátnődet, és mozgassátok meg magatokat egy kicsit! Hidd el, a sok szaladgálás, ugrálás és erős ütés hamar megteszi a hatását. A tavasszal ébredező táj a legjobb környezet egy kis kikapcsolódásra. Gondolkodás nélkül használd ki, ha lehetőség nyílik a szabadban tartózkodni.

Hasznosítsd a legót!

A legóelemek újra fénykorukat élik – többek vagy kevesebbek öröme. A követező két dolog könnyen elkészíthető, és feldobja majd a szobát.

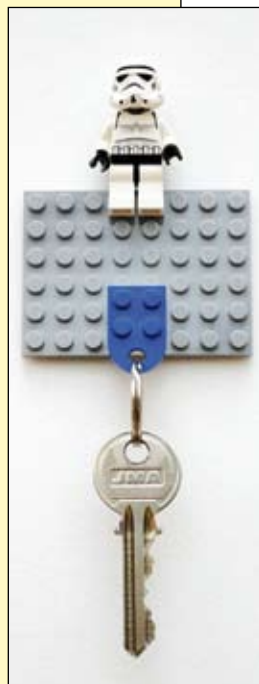
Legós ceruzatartó

Amikre szükségünk lesz: kis üvegcse (pl. bébiételes); akrilfesték (lehetőség szerint élénksárga); fekete, alkoholos filc. Elsőként mossuk tisztára az üveget, és jó alaposan töröljük el. Töltsük bele a festéket, de ne teli. Éppen annyira, hogy belepje minden egyes részen az üvegcsekét. Csavarjuk rá a tetejét, majd rázzuk össze, hogy tényleg mindenhova jusson a festékből. Miután ez a lépés kész, fogjuk a fekete, alkoholos filcünket, és rajzoljuk rá az arcot. Nem kell túl részletesen, maradjunk hűek a legófigurák arcvonásaihoz. Utolsó lépésként csak bele kell szórunk a ceruzákat a tégelybe.

Legós kulcstartó

Amikre szükségünk lesz: egy olyan legóelem, amelyen van egy lyuk; legóalap (pl. 6x8-as, de természetesen lehet más nagyságú is választani); legófigura; kulcskarika; kétoldalas ragasztószalag; 2x2-es legókocka. Első lépésként fűzzük fel a kulcskarikára a lyukas elemet. A legóalapot a kétoldali ragasztóval rögzítsük a falhoz. A 2x2-es legókockát patintsuk arra a részre, ahol a kulcs fog majd lógni. A nehezen már túl is vagyunk. A kedvenc legófigurával úgy díszítheted, ahogy te szeretnéd. Mindezek után készen is van a tökéletes kulcstartónk.

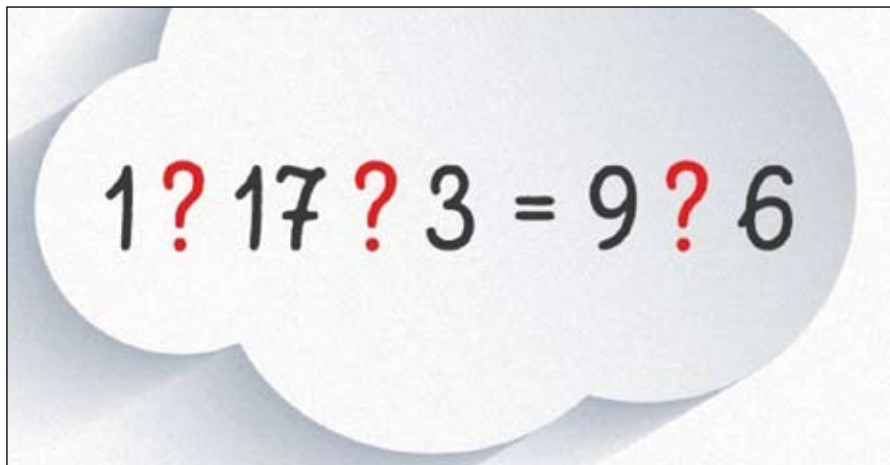

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Ágrólszakadt ember

Ha azt halljuk valakiről, hogy ágrólszakadt, meglehet, megjelenik előttünk egy erdőben kóborló alak, akinek ruháját a bozót megtépte-szagatta. Ez meg is magyarázná, miért használjuk ezt a kifejezést a szegény, szánalmas, elhanyagolt külsejű emberek leírására. Valójában azonban e szólas nyitja ennél sokkal kevésbé lírai.

Korábban, amikor még az akasztás gyakori büntetési módnak számított, az ágrólszakadt kifejezés egyenértékű volt ezzel: akasztófáról leszakadt. Ha ugyanis a büntetés végrehajtója ügyetlenségéből rosszul kötött fel egy csirkefogót, vagy ha a helyszínül kiszemelt fa ága túl vékony-nak bizonyult a művelethez, megesett olykor, hogy az áldozat szó szerint leszakadt az ágról. Ilyenkor a szokásjog értelmében a szerencsés halálraíteltet futni hagyták, mivel úgy tartották, a büntetés egyszeri végrehajtásával már eleget tettek az ítéletnek. Az ilyen isteni beavatkozás útján megmenekült emberek azonban általában továbbra is bűnözőként folytatták pályafutásukat, így a népnyelvben az ágrólszakadt kifejezés eleinte igen sértő, pejoratív értelmű volt. Ezt a jelentést csak később, az akasztások megszűntével váltotta fel a mai, szerencsétlen, szánalmas értelmezés.

Helyezd el a mínusz és a plusz jelet a megfelelő helyre úgy, hogy nem változtatod meg a számok sorrendjét!

(9 + 6 = 3 - 17 + 1 = 3)

KVÍZ

Állati titkok

Hova építi az erdei pityer a fészket?

- a) a földre
- b) a fára
- c) odúba

Melyik héja nagyobb, a hím vagy a tojó?

- a) nincs lényeges eltérés
- b) a tojó
- c) a hím

Mivel táplálkozik a kakuk?

- a) olajos magvakkal
- b) rovarokkal
- c) gyümölcsfélékkel

Milyen színű a szarka?

- a) kékes fekete
- b) fekete-fehér
- c) zöld-fehér

Melyik madár mondja: nyitni-kék?

- a) a vörösbegy
- b) a pacsirta
- c) a cinege

Milyen alakú a szürke gém nyaka repülés közben?

- a) s alakot vesz fel
- b) egyenes
- c) behúzza

(Megoldás: a földre, a tojó, rovarokkal, fekete-fehér, a cinege, s alakot vesz fel)

SZÓEREDET/ETIMOLÓGIA

Mely nyelvből vettük át?

Pajtás

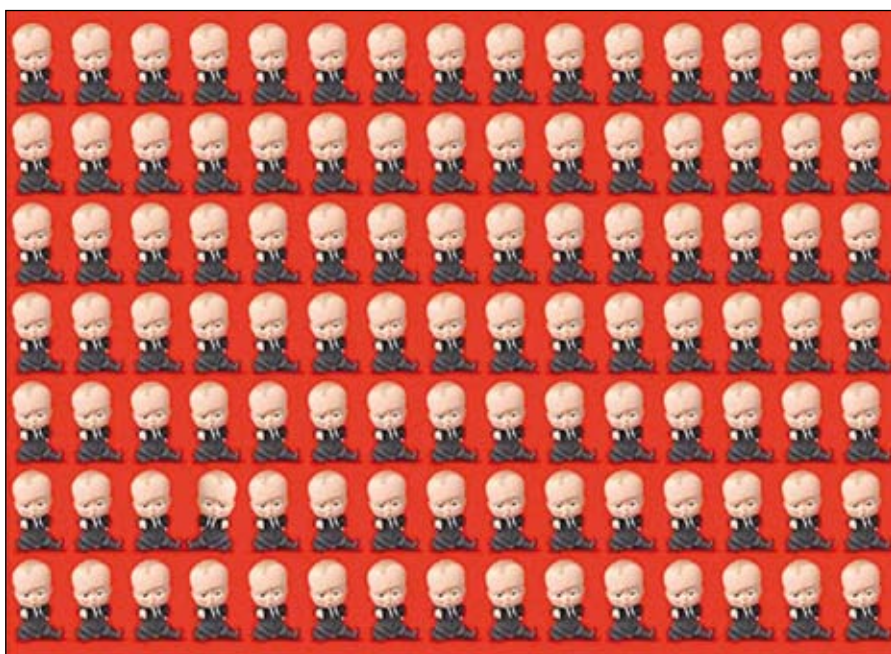
A pajtás jelentése 'barát, cimbora': játsszópajtás. Származékai: pajtasság, pajtáskodik, pajti. Az oszmán-török paydaş ('társ') szó átvétele.

Pálma

Meleg égövi növény a pálma, a siker, di-csőség jelképe. Nemzetközi szó a latin palma ('tenyér, pálmafa, datolya') nyomán. A pálmaág keleten győzelmi jelvény volt, ma is hordozzák vallásos körmeneteken.

Paprika

A sárga, zöld, vagy épp piros fűszernövény nevét a szerbhorvát nyelvből vettük át, ez a papar (bors) származéka az újgörög piperi nyomán, amelynek őse a szanszkrit pippali (füge, bors). Az Újvilágból áthozott növény neve más nyelvekben is a borssal kapcsolatos: az olaszban pepperoni, az angolban red pepper ('vörös bors'), a régi magyar nyelvben törökbors. Sok nyelvbe viszont a magyar révén került a paprikának, főként mint piros örleményének a neve.

Az egyik figura különbözik a többitől. Megtaláld 20 másodperc alatt?

(Megoldás: a 17. sor 9. oszlopában)

Az örök életű bábjáték

Bár a filmek olykor elhomályosítják a színházi előadások jelentőségét, van néhány műfaj, amely örök életűnek látszik. Ilyen a bábjáték is, amelynek figurái nem ritkán még a mesefilmekbe is bekerülnek. De vajon mióta létezik a bábművészet?

A legtöbb kutató a Keletet tartja a bábművészet őshazájának, ugyanakkor a kezdetektől a nyugati világban is voltak bábjátékok. Mivel természetes igény, hogy az ember ne csak más személyek – tehát élő színészek – megjelenítésében lássa viszont önmagát egy színjátékban, hanem némi távoltartással, sűrítéssel vagy szimbolikus figurákkal is, ennek megvalósítása nem kötődik egyetlen nép kultúrájához. Olyan figurákat, amelyek felnagyítva vagy éppen kigúnyolva állítottak a nézők elé egy-egy emberi tulajdonságot, a világ minden részén kitaláltak. A bábművészet legszínesebb és leggazdagabban kidolgozott kultúrája azonban kezdetben valóban a keleti országokban teljesedett ki.

Hogyan érkezett a bábjáték Európába?

A keleti bábkultúra Kis-Ázsián át jutott el a Földközi-tenger partján élő népekhez, majd tovább. Hogy vajon cigány csoportok hozták-e be, vagy római hódítók, esetleg mindkettő, egymással párhuzamban, azt ma már nem lehet eldönteni, csak annyit tudni, hogy nagyjából a Római Birodalom keletkezésének idején kezdett elterjedni a bábjáték Európában. Azután pedig már minden népnél meghonosodott. Magába szívta a helyi rítusokat vagy népmeséket, éppen közismert mondákat, adomákat, és így lassan minden nép kialakította a maga jellegzetes bábjfiguráit is. Lassanként minden nép bábművészetében megjelentek azok a jellemző hősök, amelyek játékaiban a helyi érzelmek, a társadalmi viszonyok jellemző indulatai is ott voltak. Ekkor már többségében kesztyűbábokkal, ritkábban zsinórral mozgatott marionett-bábokkal jelenítették meg a hősöket, amelyek elsősorban szókimondó, igazságosztó figurák voltak. Ők annak rendje-módja szerint megleckéztették a hatalmaskodókat és olykor még forradalmi eszméket is képviseltek. Ennek a közeleti, igazságosztó típusnak a legismertebb figurái elsőként a mediterrán vidékeken formálódtak ki, de azután mindenütt megjelentek.

A pécsi Bóbita színház és az évek során elkészített bábjfigurák

Melyek voltak a legismertebb európai bábhősök?

Az olasz és spanyol nyelvű országok legnépszerűbb bábhőse a középkor vége felé született Pulcinello vagy Pulcinella. A vásári bábjáték természetesen francia területeken is elterjedt, ahol szintén megszületett egy örökéletű figura: Guignol (ejtsd: ginyol). Ez egy lyoni szövőgyári munkás alakja volt, aki habozás nélkül száll szembe az ellenségeivel. Az angolok bábhőse Punch (pöncs) volt, aki nagyjából a mi Lúdas Matyink megfelelője. A német és az osztrák bábjáték azzal tűnt ki, hogy a többiek igazságosztóival szemben épp egy kissé butácska, ügyetlenkedő figurát állított a középpontba. Őt váltotta fel később egy jóval szókimondóbb figura, Kasperl, aki ma is a legnépszerűbb. Az orosz bábművészetnek hosszú ideig a vallásos jellegű témák álltak a középpontjában, amelyek mellett azonban itt is volt egy kiemelkedő figura: Petruska. Ez szintén olyan bábhős, aki az igazságtalanságokkal szemben veszi fel a harcot, és minden módon, olykor humorral is legyőzi a nehézségeket. A lengyel bábjáték a kezdetekkor szintén a vallásos-betlehemes bábjátékokon alapult, az első világháború után azonban kiszé-

lesedtek a témák. Délsláv területeken Kuku Todornak hívták a legnépszerűbb bábhőst, s az első bábszínházak itt is az I. világháború idején épültek, elsősorban Belgrádban és Újvidéken. Általában azonban itt inkább az ötvenes évek elejétől vált népszerűbbé a bábjáték.

Melyek a híres magyar bábjfigurák?

Magyarországon a középkorban jelent meg a bábjáték. Ekkor lépett színre a vásári, mutatványos bábozás hőse, Vitéz László, a rettenthetetlen figura, aki olykor egy palacsintasütővel vágja fejbe az ellenségeit, fogja el az osztrák császárt és fenekeli el annak katonáit. Az ő alakját sokáig Kemény Henrik népművész tartotta életben. Hasonlóan népszerű volt még Paprika Jancsi is, aki olykor inkább azzal vívta ki a nézők szeretetét, hogy esendő, ügyetlenkedő is volt. Az országot vándor bábjátékosok is járták, mint pl. az erdélyi Sebestyén Lajos, akinek műsorán pl. Kacsóh Pongrác daljátéka, a János Vitéz is szerepelt, ahogyan a Lúdas Matyi bábváltozatát is színre vitte.

A háború után, majd a televíziózás meghonosodásakor még népszerűbb bábjfigurák születtek. Nagy híru volt a Kós Lajos vezette pécsi Bóbita társulat, itt jelentős írók – pl. Tamási Áron, Weöres Sándor, Mészöly Miklós, Szentkuthy Miklós – kapcsolódtak be a bábművészetbe. Az 1954-ben megalakult Magyar Televízióban a hatvanas években jelentek meg azok a bábfilmek, melyek felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt szóltak. A képernyő állandó szereplőjévé vált Cicamica, Böbe baba, általában a Futrinka utca összes szereplője, később pedig Süssi, a sárkány, amely világsikerűvé is vált.

És Vajdaságban?

Újvidéken az Ifjúsági Színházban szerb nyelven készülnek gyermekelőadások, közöttük bábjátékok, Nagybecskerek a bábszínjátszás egyfajta központja, sok magyar szakemberrel, Szabadkán pedig a gyermekszínházban készülnek magyar nyelvű előadások a legfiatalabbak részére. Az elmúlt években bábszínjátszó társulatok jöttek létre, melyek nyakukba vették a falvakat, városokat egy-egy előadással.

Fotó: Nagy Magdolna

Nyelvismeret

A kamion lerobban egy német városkában, de a sofőrje nem tud németül. Szeretne érdeklődni valakitől. Megszólítja az első arra járó biciklistát, és megkérdezi:

- Sprechen Sie deutsch?
- Ja, natürlich! – feleli meglepetten a biciklis.

Mire a sofőr:

- De jó magának, sajnos én egy kukkot sem tudok!

Mi az?

- Mi az: pici, fekete és szerencsét hoz?
- ?
- Kéményseprő, csak irtó messziről.

Hogy hívják?

- Hogy hívják az indián detektívet?
- ?
- Kipuha Toll.

Hogy néz ki?

- Hogy néz ki Tarzan, miután nekiment a fának?
- ?
- Torzan.

Kérő

- Fölkeresi imádottja apját a fiatalember:
- Feleségül szeretném venni a lányát, Júliát.
- A feleségemmel már beszélt? – kérdezi az apósjelölt.
- Igen, uram, de ha nincs ellene kifogása, én mégis inkább Júliánál maradnék!

Házfal

- Miért nem vakolja a skót a ház falát?
- ?
- Hogy nagyobb legyen a kertje!

A futballista fiát megbuktatják harmadikban, de az mégis boldogan meséli apjának:

- Apa, képzeld, a szerződésemet a harmadik osztállyal egy évvel meghosszabították...

Lóüggy

- Mit csináljak ezzel a lóval? – kérdezi aggodalmasan a tenyésztő az állatorvostól.
- Néha teljesen normálisan jár, néha pedig két lábára sántít.
- Akkor gyorsan adja el, amikor normálisan fog járni.

Síelő

- Hova igyekszel?
- A hegyekbe, síelni.
- De miért ilyen rövid lécet viszel magaddal?
- Csak két napra megyek.

Helyes válasz

- Főúr! Egy szőke hajszalet találtam a levezemben!
- Na és? Mit óhajt? Fettessem feketére?

Kolléga

- A szőke nő 140-nel hajt keresztül a lakott településen. Megállítja a rendőr:
- Kérem a jogosítványát!
- Mi az, hogy jogosítvány? – kérdezi a nő csodálkozva.
- Kicsike, téglalap alakú, és rajta van az ön arképe.

A szőke nő kotorászik a táskájában, és megtalálja a tükrét: kicsike, téglalap alakú, és rajta van az arképe. Átadja a rendőrnek, s az a homlokára csap:

- Kolléga? Hát miért nem ezzel kezdte?

Gonosz kismalac

A jó tündér azt mondja a gonosz kismalacnak:

- Teljesítem két kívánságodat.
- Legyen három! Hiszen mindig annyi szokott lenni!
- Na jó. Akkor mi lesz a második?

Pizza

Az agresszív kismalac pizzát rendel. Megkérdezi tőle a pincér:

- Mivel kéred, kismalac?
- Mivelhogy éhes vagyok!!!

Csigavér!

A csigától kérdezik a rendőrségen:

- Foglalkozása?

A válasz:

- Házmaster.

Oroszlán

Egyik oroszlán a másikkal:

- Tegnap az ápolóm nagyon leszidott.
- És te mit csináltál? Te is megmondta neki a magadét?
- Á, dehogy! Lenyeltem.

Ez nem így szokott lenni

Két skót sétál az utcán. Éppen egy kocsmához mennek el.

- Iszol egy sört? – kérdezi az egyik skót.
- Igen – válaszol a másik.
- Akkor siess! Megvárlok.

Skót humor

- Miért van a skótoknak humoruk?
- ?
- Mert a humor adomány!

Maffiás

- Szuper a házad, és az autód is csúcsmo-
dell! Neked aztán biztosan nem hiányzik
semmi!

- Dehogynem!
- Micsoda?
- Alibi!

Munkaláz

- Önt csak éjjeliőrnek tudjuk alkalmazni.
- Jó, de csak délelőtti műszakot vállalom.

Helyes sorrend

A székely béres holtfáradtan tér haza a napi munka után a mezőről. A gazdaasszony kedvezni akar neki, és megkérdezi:

– Látom, nagyon elfáradtál. Mit adjak? Egy pohár pálinkát? Vagy bort? Esetleg forró teát?

– Hát, jöhet a pálinka, aztán szépen majd elborozgatok, amíg megfő az a tea!

Skót újságcikk

Egyik skót napilapban a következő cikk állt:

– Tegnap délelőtt a pályaudvar előtt összeütközött két kistaxi. Az utasok közül 32-en megsérültek.

Cipőkrém

Atyafi a vegyesboltban:

- Cipőkrém van?
- Igen, kérem. Milyen cipőre?
- Negyvenkettesre!

Talicskás

- Hogy hívják bolgárul a talicskát?
- ?
- Sehogy, mert tolják!

Keresztelés

- Mi lesz a kenguruból és a kígyóból, ha keresztelik őket?
- Ugrókötel!

Dübörgés

Az egér és az elefánt együtt siet át az új vashidon. Az egérke büszkén néz föl az elefántra:

- Hallod, Jumbó, hogy dübörgünk?

Kegyes hazugság

A hetvenéves milliomos elvesz egy gyönyörű húszéves lányt.

- Öregem, te aztán szerencsés fickó vagy!
- mondja neki a barátja.
- Hogy csináltad?
- Kilencvennek hazudtam magam.

S. O. S.

Csörög a telefon az ügyeletes rendőr asztalán:

- Segítsenek! Jöjjenek gyorsan! Betörő van a házamban!
- Hogy hívják?
- Nem tudom, nem mutatkozott be!

Graffitik

- A szerelem emberi érzés – de állati jó!
- A memória az az ízé, amivel olyan micsodákat hogyishívjákölünk.

Beteg nyúl

- Hova viszik a beteg nyusztot?
- ?
- Nyúlambulanciára!

Újítás

- Kifejlesztettem az új, gyengébb képességűeknek készült búvőskockát – újságolja a feltaláló.
- Mi a lényege?
- Minden oldala egyforma színű!

Csoki

- Itt van ez a tábla csoki, Pistike, oszd el az öcséddel testvériesen, keresztény módra!
- Azt hogyan kell?
- Úgy, hogy magadnak tartod meg a kisebbik felét.
- Akkor inkább ossza el az öcskös!

Megoldás

Az irodavezető kiadja az utasítást az intézőnek:

- Ennek az ügyfélnek írja meg, hogy a kérelmét elutasítottuk.
- De uram, pillanatnyilag nincs olyan úrlapunk, amilyenre az elutasítást szoktuk írni.
- Akkor adjanak neki engedélyt!

Szerencse

- Örülhet végre az asszony, ma szerencsém volt a lóversenyen.
- Olyan sokat nyertél?
- Á, dehogy! Csak otthon felejtettem a pénztárcámat!

Korszerű

- Mi az abszolút korszerűség?
- ?
- Ha a számítógép pszichiáterhez fordul, mert nem érti meg a programozóját.

Semmi

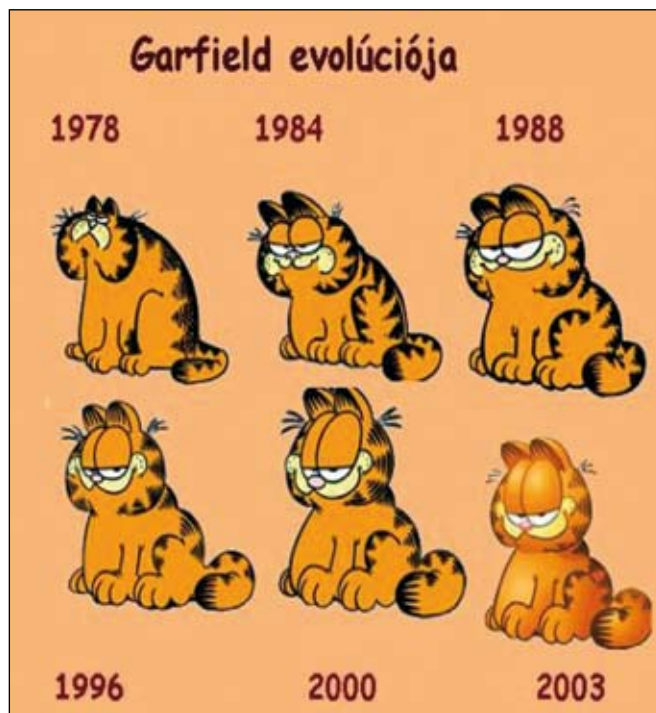
- Mi az abszolút semmi?
- ?
- Egy lap nélküli, lábatlan asztalon egy hámozott léggömb.

Jean-vicc

- Jean, fusson előttem egy égő gyertyával!
- Mi célja ezzel, uram?
- Fényűzőnek akarok látszani.

Hogy hívják?

- Hogy hívják a lengyel salakmotorost?
- ?
- Mikor Sodródszky.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

E lérkeztünk idei 10–11. számunk nyereményjátékának Eredményhirdetéséhez. Mint azt többen megfjtették, a képen a szabadkai Szent Teréz római katolikus templom volt látható, teljes nevén Avilai Nagy Szent Teréz székesegyház, amely 1773-tól 1797-ig épült. Hossza 61, szélessége 26, a középhajó magassága 19, a két torony magassága 64 méter. A XIX. század utolsó évtizedében ünnepélyesen kifestették, új vitrázsokkal, szobrokkal, orgonával, két mellékhajóval és sekrestyékkel gazdagították. 1894. 6. 8-án ünnepélyesen felszentelték. 1966-ban, alapos felújítás során átrendezték a szentélyt és új oltárt állítottak. A helyesen válaszolóok közül a szerencse a **palicsi Gulyás Oldal Henriettára, a Miroslav Antić iskola hatodikosára** mosolygott. A nyertesnek gratulálunk, nyereményét a jövő hónap elején postázzuk.

Újabb feladványunk a mellékelt fotóhoz kapcsolódik. A tavaszi virágok közül legalább hármat neveztek meg, küldjétek el címünkre, és máris esélyesek lesztek a nyerményre. Megfjtésed **2018. április 25-éig** várjuk. A helyes válasszal könyvet lehet nyerni. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

22. KÖKETÁNC énekes népijáték- és néptáncvetélkedő

Pályázati felhívás

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya huszonkettedik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások énekes népijáték- és néptáncvetélkedőjét. A jelentkezők a következő kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek: 1. énekes népi gyermekjáték – nagycsoportos óvodások, alsósok; 2. néptánc – alsósok, felsősök; 3. népszokások – mindhárom korcsoport és lehet vegyes is. A vegyes és felsős korcsoportokban a fellépők tíz százalékánál ne legyen több a középiskolás tag. Szóló kategória nincs a vetélkedőn.

A fellépők legfeljebb 5 perces műsort adhatnak elő. A csoportok létszáma nem haladhatja meg a 30-at. A kísérőzenekarok életkora nem számít, élő zenei kíséret vagy a csoport önálló éneke jön számításba. Egyénileg, csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesület által lehet benevezni. 2018. május 18-án és 19-én tartjuk a vetélkedőt az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben. A versenyt szakzsűri értékeli és véleményezi. **A jelentkezési határidő 2018. április 20.**

Bővebb tájékoztatást a 064/81-95-216-es mobiltelefonon kaphatnak Szabó Gabriellánál. A jelentkezéseket a következő címre várjuk: Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Nikola Tesla 38., Pf. 51. 21220 Becse, a borítékra írják rá: KÖKETÁNC, vagy elektronikus levélben a szabogabriella848@gmail.com címre.

A következő adatokat kérjük: a csoport neve, az iskola vagy művelődési egyesület neve, lakcím, irányítószám, telefon, felkészítő pedagógus, művészeti vezető, koreográfus, a csoport tagjainak létszáma, a zenekar tagjainak létszáma, kísérő hangszerek, az összeállítás címe, a műsor ideje, kategória, korcsoport.

Fotó: Archiv

Vajdaságiak a XLVII. Kalmár László matematikaversenyen

M árcius utolsó hétvégéjén tartották meg a magyarországi Tudományos Ismeretterjesztő Társulat és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezésében a Kalmár László matematikaverseny vajdasági regionális elődöntőjét. A versenyt az anyaországi megyei fordulókkal párhuzamosan bonyolították le, és a legjobbak továbbjutottak az immár 47. alkalommal megrendezett budapesti döntőre.

A vajdasági diákok harmadik éve vehetnek részt a versenyen. A szervezők az újvidéki Apáczai Diákotthon fiúkollégiumába hívták a diákokat, kísérőtanárokat és szülőket. 23 gyerek nevezett be Kúláról, Nagybecskekről, Muzslyáról és Temerinből. Évfolyamonként 5 feladatot kaptak a gyerekek. A legsikeresebb diákok meghívást kapnak az országos döntőre, amelyet május 25-én és 26-án rendeznek meg Budapesten.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószám: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs